

Budowlani

ISSN 1698/5843

OGÓLNOPOLSKI MAGAZYN SPOŁECZNO-ZAWODOWY 5 (172) maj 2022 r.

Nakład: 10 tys. egz.

130 LAT RUCHU ZAWODOWEGO BUDOWLANYM BYLIŚMY, JESTEŚMY, BĘDZIEMY

str. 2, 8-9

130 lat

Ruchu Zawodowego
Budowlanych w Polsce

NADZWYCZAJNY
XI KONGRES

Związku Zawodowego
BUDOWLANI

9-10 czerwca 2022 r.
Ameliówka k/Kielc

Rada Krajowa
o Nadzwyczajnym
Kongresie z okazji
130-lecia Ruchu
Zawodowego
Budowlanych

str. 3

Uroczyste posiedzenie ROP

Kultura bezpieczeństwa
- wspólna sprawa

str. 6-7

Rada
Ochrony
Pracy

Przegląd związkowych wydarzeń w Polsce

OPZZ apeluje: Stop drożyznie!

Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych zbiera podpisy pod petycją do premiera Mateusza Morawieckiego STOP DROŻYŹNIE. Jak zauważa OPZZ, ludziom zaczyna brakować pieniędzy na podstawowe potrzeby. Pod apelem można podpisać się wchodząc na stronę internetową: www.opzz.org.pl.

Prezentujemy treść petycji do premiera Mateusza Morawieckiego:

„OPZZ mówi dość drożyznie i bieda-placom! Ceny rosły jak oszalałe. Na początku roku inflacja wynosiła już 9,2 proc. W marcu osiągnęła pułap 11 proc., a w kwietniu 12,3 proc. Latem możemy spodziewać się nawet 14-procentowej inflacji. Takich wzrostów nie notowano od końca zeszłego wieku!

Do tej pory walka z inflacją rządu i Narodowego Banku Polskiego to pasmo samych porażek.

Pod naciskiem opinii publicznej Rada Ministrów przyjęła tzw. tarcze antyinflacyjne, które jedynie w niewielkim stopniu poprawiły sytuację finansową pracowników. Na dodatek Narodowy Bank Polski zamiast od razu przeciwdziałać drożyznie, przekonywał, że wysoka inflacja jest chwilowa i nie uszczupli wynagrodzeń pracowników. Dziś widać jak rząd i NBP się mylili.

Niestety, ta pomyłka ma olbrzymie konsekwencje. Budżet państwa na 2022 r. został oparty o nierealistyczny wskaźnik inflacji w wysokości 3,3 proc.! Skutkiem tego było niedoszacowanie podwyżki płacy minimalnej (do 3010 zł) i płac w sferze budżetowej (o 4,4 proc.) oraz rent i emerytur.

OPZZ od początku prac nad budżetem państwa na 2022 r. wskazywało, że rząd myli się w swoich szacunkach. Proponowało podwyżkę płacy minimalnej o 10,71 proc. Gdyby rząd założył, jak proponowało OPZZ, inflację wyższą niż 5 proc., płaca minimalna wzrosłaby w 2022 r. dwukrotnie: od 1 stycznia i 1 lipca br. OPZZ nadal uważa, że nowelizacja budżetu państwa na 2022 r. jest konieczna!

Wojna za naszą wschodnią granicą, oprócz innych konsekwencji, przyniosła wzrost cen gazu i węgla. Ceny za gaz, prąd, opał wzrosły w kwietniu br. o 27,3 proc., paliw – o 27,8 proc., a żywności i napojów bezalkoholowych – o 12,7 proc. W ciągu jednego miesiąca ceny żywności i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 4,2 proc. To najwyższy taki wzrost w historii dostępnych danych!

Podnoszenie stóp procentowych przez Narodowy Bank Polski może ograniczyć w dłuższej perspektywie inflację, ale ma też swoje negatywne konsekwencje. Wysokie stopy procentowe uderzają bowiem w kredytobiorców. Wiele z nich już dzisiaj nie jest w stanie na bieżąco spłacać pożyczek. Za wzrost rat odpowiada wciąż rosnąca stawka WIBOR. Od dawna wiadomo, że WIBOR jest ustalany nietransparentnie. To niesprawiedliwy zysk, który pojawia się w portfelach banków. Jest on osiąganym kosztem społeczeństwa, dlatego OPZZ oczekuje likwidacji WIBOR-u. Nowy mechanizm musi być uczciwy i zapewniać pracującym finansowe bezpieczeństwo.

OPZZ domaga się, by rząd w końcu zadbał o pracowników i zaczął skutecznie walczyć z inflacją. Żądamy:

- podniesienia płacy minimalnej po raz drugi w 2022 r., od lipca br.;
- drugiej w bieżącym roku waloryzacji świadczeń emerytalno-rentowych;
- nowelizacji budżetu państwa na rok 2022 i zagwarantowania w nim dodatkowych środków na wzrost płac w sferze budżetowej;
- likwidacji stawki WIBOR;
- podjęcia innych działań ograniczających inflację”.

Wspólnie na rzecz gwarancji bezpieczeństwa działaczy związkowych

Jak informuje OPZZ, kolejny postulat związkowców może niebawem zostać zrealizowany. OPZZ - wspólnie z Lewicą - przedstawiło w Sejmie projekt ustawy gwarantującej bezpieczeństwo działaczy związkowych.

W Polsce nieuczciwym pracodawcom opłaca się zwalniać liderów i liderki związków zawodowych. Co z tego, że prawo teoretycznie chroni związkowców, skoro sprawy o przywrócenie do pracy ciągną się latami. Nawet jeżeli pracodawca przegra proces, to często „dzięki zwolnieniu osób stojących na czele związku, udaje mu się skutecznie rozwalić organizację związkową.

cd. na str. 4

130 lat Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce

Obchodzimy w tym roku 130-lecie ruchu zawodowego budowlanych w Polsce. To historia wielu organizacji i pokoleń związkowców. Ruch ten w Polsce rozwijał się wraz z rozwojem organizacji związkowych państw zaborczych – początkowo w Niemczech - już od 1868 roku. Wśród liderów związkowych byli również Polacy - tacy jak Tadeusz Matuszewski. Od 1909 roku Polacy starają się w ruchu związkowym wyodrębnić organizację.

W Rosji edykt carski z 1874 r. zabraniał tworzenia organizacji zawodowych, aż do I wojny światowej, z krótką przerwą w latach 1905-1906. W 1905 r. powstaje Socjaldemokratyczny Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowlanego - z Konstantym Sypułą na czele - który (głównie w Warszawie) przetrwał do 1914 r.

Za początek polskiego ruchu zawodowego budowlanych uznajemy inicjatywę utworzenia

w Krakowie organizacji Stowarzyszenia Robotników Budowlanych w 1892 roku. Od 1894 pierwszym przewodniczącym nowego związku działającego w Galicji i na Śląsku Cieszyńskim jest Franciszek Sułczewski.

Okres międzywojenny po uzyskaniu niepodległości prowadzi do scalenia ruchu zawodowego byłych zaborów. Główną organizacją naszej branży był wówczas jednolity Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce - działający do II wojny światowej. W okresie międzywojennym funkcjonują także chrześcijańskie i narodowe związki budowlanych. Szybki rozwój ruchu związkowego przerywa wojna. Tuż po zakończeniu II wojny odtwarza się przedwojenny ruch zawodowy. Reaktywuje się przede wszystkim Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych

BYLIŚMY, JESTEŚMY, BĘDZIEMY!

Zawodów w Polsce. Działa samodzielnie do 1948 r., kiedy to dostaje się pod „patronat” PZPR. Rok 1956 pokazuje jednak, że takie podporządkowanie związkowcom nie odpowiada. Po 1956 roku „patron” nadal pilnuje ruchu związkowego. Mimo braku samodzielności, związek spełnił swoje główne funkcje. Świadczą o tym branżowe układy zbiorowe pracy, szeroka działalność kulturalna, edukacyjna, sportowa. Związek jednak biurokratyzuje się i wtapia w system. System pęka po

wybuchu Wielkiej Solidarności, a skostniały CRZZ rozpadają się. W październiku 1980 powstaje NSZZ Pracowników Przemysłu Budowlanego i Spółdzielczości Budownictwa Mieszkaniowego. Stan wojenny niszczy podstawy działania i struktury wszystkich nurtów związkowych. W listopadzie 1983 roku odtwarza się branżowy ruch zawodowy budowlanych w formie Federacji NSZZ Pracowników Budownictwa. W takiej formie związek działa do lutego 1991 roku, gdy przekształca się w jednolity Związek Zawodowy „Budowlani”. W 1999 roku do Związku dołączają pracownicy przemysłu drzewnego i meblarskiego, leśnictwa, ochrony przyrody, a nieco później - przemysłu wyrobów budowlanych i ceramiki. Jesteśmy razem, na dobre i złe. I to jest naszym największym atutem.

Piotr Nalewajek
przewodniczący
ZZ „Budowlani”

Przewodniczący Krajowej Sekcji Leśnictwa i Ochrony Środowiska ZZ „Budowlani” Piotr Nalewajek o inicjatywach środowiska leśników

W trakcie spotkania z przewodniczącym ZZ „Budowlani” Zbigniewem Janowskim, Piotr Nalewajek omówił inicjatywę środowiska leśników w ZZ „Budowlani” w zakresie poprawy warunków pracy w PGL Lasy Państwowe, obszary negocjacji dotyczące ponadzakładowego układu zbiorowego pracy, zaangażowanie Sekcji w opiniowanie projektów dotyczących strategii bioróżnorodności, strategii

leśnej, relacji Lasów Państwowych z odbiorcami drewna, producentami wyrobów korzystających z surowca drzewnego.

W ostatnim okresie Piotr Nalewajek uczestniczył w intensywnych pracach nad przyjęciem stanowisk Rady Dialogu Społecznego w sprawach strategii bioróżnorodności, dostępu do surowca drzewnego w Polsce i wpływu zmian polityki UE na rynek pracy w leśnictwie, przemyśle drzewnym

i meblarskim. Był w znacznym stopniu współautorem stanowisk RDS w/w w sprawach. W trakcie spotkania uzgodniono formy dalszej roboczej współpracy Zarządu Krajowego z Sekcją – w celu uzyskania najkorzystniejszych dla pracowników rezultatów negocjacji i innych skoordynowanych działań Związku. W spotkaniu uczestniczył wiceprzewodniczący ZZ „Budowlani” Jakub Kus.

(red)

Rada Krajowa o Nadzwyczajnym Kongresie z okazji 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych

W siedzibie „Budowlanych” odbyło się stacjonarne posiedzenie Rady Krajowej Związku Zawodowego „Budowlani”. Było to ostatnie posiedzenie przed zaplanowanym na 9-10 czerwca Nadzwyczajnym Kongresem z okazji 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych w Polsce.

Rozpoczynając obrady przewodniczący Związku Zbigniew Janowski wręczył członkom Zarządu Krajowego Medale z okazji 130-lecia oraz zachęcił strukturę okręgową oraz przewodniczącą GKR Małgorzatę Władę do występowania z wnioskami o przyznanie tego wyróżnienia.

Wiceprzewodniczący Związku Tomasz Nagórka omówił kwestie organizacyjne związane z organizacją Nadzwyczajnego Kongresu. Odbędzie się on w Hotelu Ameliówka w województwie świętokrzyskim. Celem zwołania Kongresu jest pokazanie historii, teraźniejszości oraz planów na przyszłość naszego Związku. Rada Krajowa jako jedyny uprawniony do tego organ Związku, działając na podstawie wcześniejszej rekomendacji Zarządu Krajowego, podjęła ostateczną decyzję o zwołaniu Nadzwyczajnego Kongresu. Będzie to już jedenasty kongres Związku Zawodowego „Budowlani”.

Członkowie Rady Krajowej postanowili wskazać na przewodniczącego obrad Nad-

zwyczajnego Kongresu Zbigniewa Janowskiego – przewodniczącego Związku. Członkami Prezydium oprócz Przewodniczącego Związku będą reprezentanci poszczególnych branż, w których działa nasz ruch związkowy. Część oficjalną Nadzwyczajnego Kongresu poprowadzi Tomasz Nagórka – wiceprzewodniczący Związku. Obrady protokołować będzie Cezary Izdebski - sekretarz krajowy Związku ds. prawnych.

Rada Krajowa przedłożyła Nadzwyczajnemu Kongresowi porządek i regulamin obrad. Postanowiono, że oprócz punktów porządku obrad, które są związane ze sprawami techniczno-organizacyjnymi oraz z obchodami 130-lecia ruchu zawodowego budowlanych w Polsce, podczas obrad Nadzwyczajnego Kongresu zostanie przedstawiony i przegłosowany jednolity projekt nowego Statutu Związku oraz projekt nowej uchwały kongresowej określającej wysokość miesięcznej składki członkowskiej i wysokości składki odprowadzanej na rzecz struktur podstawowych. W porządku obrad przewidziano również przyjęcie stanowisk i

rezolucji w sprawach istotnych dla Związku Zawodowego „Budowlani”.

W wyniku przeprowadzonej dyskusji przyjęto, że w treści jednolitego projektu nowego Statutu znajdują się nieliczne zmiany o charakterze organizacyjnym, a także redakcyjnym, które usprawnią funkcjonowanie Związku Zawodowego „Budowlani”. Odnoszą się one m.in. do postanowień Statutu związanych z uprawnieniami Rady

Krajowej, organizacją pracy Głównej Komisji Rewizyjnej oraz tworzeniem i rozwiązywaniem krajowych sekcji. Projekt nowej uchwały kongresowej określającej wysokość miesięcznej składki członkowskiej oraz wysokości składki odprowadzanej na rzecz struktur podstawowych przewiduje mniejszą wysokość składki członkowskiej pobieranej od osób nieaktywnych zawodowo (bezrobotnych, emerytów i rencistów), pozostawiając reguły określające wysokość składki członkowskiej pobieranej od osób aktywnych zawodowo bez zmian.

Zgodnie z propozycją, którą Rada przedkłada Nadzwyczajnemu Kongresowi, wysokość miesięcznej składki członkowskiej pobieranej od osób nieaktywnych zawodowo nie może być niższa niż 0,25% minimalnego miesięcznego wynagrodzenia brutto. Wysokość składki odprowadzanej na rzecz struktur ponadpodstawowych przez organizację podstawową od każdego członka, który nie jest aktywny zawodowo wynosi 0,25% najniższej emerytury w danym roku, przy zastrzeżeniu, że jej wysokość powinna

zostać zaokrąglona w górę do 50 gr w przypadku końcówki kwoty wynoszącej mniej niż 50 gr, zaś w przypadku końcówki kwoty wynoszącej więcej niż 50 gr zaokrąglona powinna zostać w górę do pełnego złotego.

Podczas Nadzwyczajnego Kongresu przedstawione zostaną m.in. rezolucje i stanowiska o następującej tematyce:

• Stanowisko w sprawie ochrony zdrowia i życia pracowników budownictwa, przemysłu wyrobów budowlanych, drzewnego meblarskiego, leśnictwa i ochrony przyrody oraz pokrewnych branż: „ZDROWE I BEZPIECZNE ŚRODOWISKO PRACY – NOWE WYZWANIA I ZADANIA”;

• Stanowisko w sprawie dialogu społecznego i porozumień zbiorowych w sektorach budownictwa, przemysłu wyrobów budowlanych, drzewnego meblarskiego, leśnictwa i ochrony przyrody: „DIALOG DLA GODNEJ PRACY, UCZCIWEJ KONKURENCJI I POKOJU SPOŁECZNEGO”;

• Rezolucja w sprawie historii i przyszłości ruchu zawodowego budowlanych i drzewiarzy: „DOŚWIADCZENIE, TOŻSAMOŚĆ I PRZYSZŁOŚĆ”;

• Stanowisko w sprawie wpływu wyzwań kompetencyjnych, technologicznych i organizacyjnych na rynku pracy budownictwa, przemysłu wyrobów budowlanych, drzewnego, meblarskiego, leśnictwa i ochrony przyrody oraz pokrewnych branż: „CZŁOWIEK,

PRACOWNIK, TECHNOLOGIA – TYLKO W TEJ KOLEJNOŚCI”;

• Rezolucja w sprawie sytuacji pracowników budownictwa i przemysłu wyrobów budowlanych Ukrainy: „SOLIDARNI Z PRACOWNIKAMI UKRAINY-DZIŚ I JUTRO”.

Podczas posiedzenia przyjęte zostało sprawozdanie z działalności statutowej Zarządu Krajowego w 2021 roku. Jak czytamy we wstępie do sprawozdania: „W związku z trwającą epidemią koronawirusa oraz licznymi ograniczeniami sanitarnymi Sprawozdanie z działalności statutowej Zarządu Krajowego

organizowanie pracy wykonywanej na rzecz jego członków i struktur, kontakt zdalny oraz zachowanie odpowiedniego reżimu sanitarnego. Pomimo pandemii Biuro Zarządu Krajowego wykonywało swoje obowiązki w sposób ciągły”.

W ciągu 2021 r. posiedzenia organów krajowych: Rady Krajowej oraz Zarządu Krajowego odbywały się zgodnie z planem. Rok 2021 obfitował w wiele konferencji, spotkań oraz szkoleń organizowanych on-line lub stacjonarnie (kiedy pozwalały na to warunki epidemiczne).

Przedstawiciele Związku Zawodowego „Budowlani” reprezentowali naszą organizację podczas posiedzeń gremiów dialogu społecznego (m.in. Rady Ochrony Pracy, Trójstronnego Zespołu ds. Budownictwa i Gospodarki Komunalnej, zespołów dialogu społecznego oraz Rady ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie przy Głównym Inspektorze Pracy) oraz podczas posiedzeń organów krajowych Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych.

„Budowlani” prowadzili współpracę z partnerami społecznymi na poziomie krajowym i regionalnym oraz współpracę

międzynarodową z Europejską Federacją Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (EFBWW) oraz Międzynarodową Organizacją Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (BWI)(...).

W sprawozdaniu znalazły się informacje na temat bieżącej działalności Biura Zarządu Krajowego w zakresie obsługi członków Związku, obsługi organizacyjnej, informacyjnej, prawnej, administracyjnej oraz księgowej. Nie zabrakło też informacji o liczbie członków (8154 osób) i organizacji (208) na koniec 2021 roku. Od wielu lat widoczny jest stały trend spadku uzwiązkowienia „Budowlanych”, którego pomimo wielu włożonych wysiłków Zarządu Krajowego oraz zarządów okręgów nie udało się zahamować. W 2021 roku Związek Zawodowy „Budowlani” uczestniczył w wielu projektach realizowanych na poziomie krajowym jak i europejskim. Najważniejszym projektem, którego liderem jest Związek, jest powołana w 2017 r. Sektorowa Rada ds. Kompetencji w Budownictwie, której działania były kontynuowane w 2021 r.

cd. ze str. 2

Projekt ustawy zakłada, że to pracodawca będzie musiał udowodnić przed sądem prawo do zwolnienia związkowca. Tym samym pracodawca do czasu wydania wyroku nie będzie mógł – tak po prostu – pozbyć się związkowca z zakładu.

Projekt popierają również inne związki zawodowe.

Porozumienie z kontrolerami lotów na warszawskim lotnisku

28 kwietnia 2022 r. kierownictwo Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej i przedstawiciele Związku Zawodowego Kontrolerów Ruchu Lotniczego podpisali porozumienie, dzięki któremu ciągłość służby ruchu lotniczego w Polsce po 30 kwietnia została zachowana, poinformowało Ministerstwo Infrastruktury.

Zawarte porozumienie obowiązuje do 10 lipca br. W tym czasie strony będą prowadziły dialog w celu wypracowania ostatecznego kształtu współpracy.

Polska Agencja Żeglugi Powietrznej już wdraża 24 postulaty dotyczące doskonalenia procedur bezpieczeństwa, sformułowane wcześniej przez ZZKRL. Kierownictwo PAŻP zadeklarowało też gotowość do omówienia kwestii związanych z organizacją i kulturą pracy oraz ochroną sygnalistów. Rozmowy będą dotyczyły też regulaminu pracy i aneksu do regulaminu wynagradzania.

Negocjacje kierownictwa PAŻP z przedstawicielami Związku Zawodowego Kontrolerów Ruchu Lotniczego, dotyczące m.in. bezpieczeństwa, regulaminu pracy oraz regulaminu wynagradzania trwały kilka tygodni i groziły ograniczeniem lotów z warszawskiego lotniska im. Fryderyka Chopina.

W trakcie protestu OPZZ informowało, że kontrolerzy lotów formalnie nie mogą strajkować - strajkowanie zostało zabronione przez poprzedniego prezesa Polskiej Agencji Żeglugi Powietrznej. W praktyce PAŻP wręczyła kontrolerom tzw. wypowiedzenia zmieniające, mające narzucić im zmiany w trybie pracy i wynagrodzeniach, których większość kontrolerów nie przyjęła i tym samym zwolniła się z pracy. Okres wypowiedzenia pierwszej grupy minął z końcem marca br., kolejnej minął w końcu kwietnia br. Jeśli rozmowy nie doprowadziłyby do porozumienia, 30 kwietnia br. wygasłyby umowy 136 z 208 warszawskich kontrolerów ruchu lotniczego. W końcu marca odeszło z pracy 44 kontrolerów, co oznacza, że w przypadku braku porozumienia z PAŻP, w Warszawie zostałyby tylko 28 osób nadzorujących bezpieczeństwo lotów.

Nie będzie 20% podwyżki dla nauczycieli

Jak informuje Związek Nauczycielstwa Polskiego 28 kwietnia 2022 r. Sejm odrzucił poprawki Senatu do nowelizacji Karty Nauczyciela zakładające podwyżkę nauczycielskich wynagrodzeń o 20 proc.

W głosowaniu senackich poprawek wzięło udział 449 posłów: za odrzuceniem pomysłu 20-procentowej podwyżki dla nauczycieli było 231 posłów (z PiS w tym również minister edukacji, Konfederacji, Kukiz'15 i poseł niezrzeszony), a przeciw zagłosowało 218 posłów (125 z KO, 43 z Lewicy, 22 z Koalicji Polskiej, Konfederacji, Polski 2050, Porozumienia, Kukiz'15, Polskie Sprawy, PPS i poseł niezrzeszony).

Nikt nie wstrzymał się od głosu. Większość bezwzględna wynosiła w tym głosowaniu 225 posłów.

Zgodnie z poprawką – wprowadzoną z inicjatywy ZNP – nauczyciele mieliby otrzymać nie 4,4 proc., ale 20 proc. podwyżki. Senat zaproponował też zabezpieczenie w budżecie państwa 10 mld zł potrzebnych na tę operację.

Zebrał: Tomasz Nagórka

Szkolenie społecznych inspektorów pracy w Kielcach

Z inicjatywy przewodniczącej Okręgu Świętokrzyskiego ZZ „Budowlani” Anny Bujnowskiej - przy pomocy i wsparciu okręgowego inspektora pracy w Kielcach - Adama Derzy oraz przewodniczącego ZZ „Budowlani” Zbigniewa Janowskiego - w siedzibie Okręgu Świętokrzyskiego odbyło się szkolenie społecznych inspektorów pracy i liderów związkowych z Okręgu Świętokrzyskiego.

Przewodnicząca Okręgu powitała obecnych na sali 28 uczestników szkolenia oraz przedstawicieli Inspekcji Pracy z OIP w Kielcach Małgorzatę Bryk oraz Pawła Rucińskiego, a także sekretarza krajowego Związku Mirosława Ossowskiego.

Rozpoczynając zajęcia Paweł Ruciński przedstawił zebrany obowiązujące zasady dotyczące możliwości uczestnictwa w konkursie „Najaktywniejszy Społeczny Inspektor Pracy”, który corocznie organizuje Państwowa Inspekcja Pracy.

Następnie inspektor Małgorzata Bryk omówiła szeroko rozumianą problematykę dotyczącą zadań i obowiązków społecznych inspektorów pracy wynikających z przepisów Ustawy o SIP, Kodeksu pracy, Ustawy o związkach zawodowych.

Omawiano m.in.:

- sprawy dotyczące współpracy SIP z organami nadzoru i kontroli warunków pracy,
- zagadnienia związane z komunikacją z pracownikami i pracodawcą,
- problematykę kontroli i nadzoru nad warunkami i bezpieczeństwem pracy,
- udział SIP w badaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy,
- zasady wyborów SIP, plany pracy SIP, prowadzenie księgi zaleceń i uwag, także w aspekcie przepisów dotyczących RODO.
- poinformowano zebranych o aktualnych kampaniach prowadzonych przez PIP, takich

jak:

- Pracodawca - organizator pracy bezpiecznej,
- Zdobądź dyplom PIP,
- Budowa. Stop wypadkom.

Małgorzata Bryk odpowiedziała na szereg pytań zadawanych przez uczestników szkolenia,

- zagadnienia dotyczące stosowania odzieży roboczej i środków ochrony osobistej.

Mirosław Ossowski przekazał także informacje o szerokich działaniach podejmowanych przez ZZ „Budowlani” w celu poprawy bezpieczeństwa i warunków pracy w sektorze budownictwa m.in.

dotyczących aktualnych sytuacji w zakładzie pracy.

W części szkolenia prowadzonej przez sekretarza krajowego Mirosława Ossowskiego, omówiono aspekty problematyki związanej z prowadzeniem przez SIP spraw dotyczących bezpieczeństwa i warunków pracy w zakładzie pracy, takich jak:

- współpraca SIP ze służbą BHP działającą w zakładzie pracy - w zakresie nadzoru i kontroli nad warunkami pracy;
- współpraca SIP i służby BHP przy ustalaniu okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy;
- kontrola szkoleń BHP wstępnych i okresowych;

na forum Rady Ochrony Pracy przy Sejmie RP i w radach ds. bezpieczeństwa pracy w budownictwie - działających w okręgowych inspektoratach pracy. Omówił ponadto współpracę z Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Pracowników Służby BHP, z Porozumieniem dla Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie i z Urzędem Dozoru Technicznego.

Uczestnicy szkolenia otrzymali pakiety materiałów - wydawnictw Państwowej Inspekcji Pracy oraz przygotowane przez Związek „Budowlani”.

Po zakończeniu szkolenia jego uczestnicy otrzymali zaświadczenia o ukończeniu szkolenia.

Anna Bujnowska

„Budowlani” w SM „Hutnik” pomagają ofiarom wojny w Ukrainie

Zarząd ZZ „Budowlani” w Spółdzielni Mieszkaniowej „Hutnik” w Ostrowcu Świętokrzyskim, zorganizował w swoim zakładzie pracy zbiórkę datków i artykułów dla ofiar wojny w Ukrainie. Akcję prowadzono w marcu 2022 r.

Pomimo wielu podobnych zbiórek w powiecie ostrowieckim, organizowanych przez inne stowarzyszenia i grupy inicjatywne udało się zebrać kwotę ok. 800,00zł i artykuły do higieny osobistej. Za te środki zakupiono artykuły spożywcze o długim terminie ważności oraz artykuły pierwszej potrzeby. Transport z darami dotarł do Ukrainy do

miejsowości Kolodienka w obwodzie Rowne.

Okazuje się, że ludzi o wielkim sercu, wrażliwych na cudze nieszczęścia

i dramaty w naszym kraju nie brakuje.

W akcję włączyła się większość pracowników Spółdzielni, nie tylko

członkowie ZZ „Budowlani”, za co Zarząd Związku serdecznie dziękuje.

A.R.

Spotkanie kierownictwa Okręgowego Inspektoratu Pracy w Kielcach z ZZ „Budowlani”

W siedzibie Okręgowego Inspektoratu Pracy w Kielcach, w dniu 5 maja 2022 r. odbyło się spotkanie kierownictwa Okręgowego Inspektoratu Pracy w Kielcach ze **Zbigniewem Janowskim**, wiceprzewodniczącym Rady Ochrony Pracy i przewodniczącym Związku Zawodowego „Budowlani”.

W spotkaniu wzięli również udział koordynatorzy sekcji prewencji i nadzoru OIP Kielce, a także **Anna Bujnowska**, przewodnicząca Okręgu Świętokrzyskiego Związku Zawodowego „Budowlani”.

Adam Derza, okręgowy inspektor pracy w Kielcach przywitał gości w nowej części

Zbigniew Janowski, Anna Bujnowska, Adam Derza

siedziby OIP Kielce.

W trakcie spotkania **Zbigniew Janowski** akcentował, ważną rolę Państwowej Inspekcji Pracy i jej działalność kontrolną i prewencyjną na rzecz poprawy warunków pracy szczególnie w sektorze budowlanym. Skierował wiele serdecznych słów do przedstawicieli Okręgu Świętokrzyskiego. Podziękował za szczególne zaangażowanie w prowadzeniu szkoleń oraz za udział w licznych konferencjach i spotkaniach z działaczami związkowymi. Mówiąc: „Nigdy za

wiele prewencji”, zaznaczył, że propagowanie dobrych praktyk w dziedzinie bezpieczeństwa pracy ma ważny wpływ na wszystkich uczestników procesu pracy.

Zbigniew Janowski w imieniu Związku Zawodowego „Budowlani” zaprosił **Adama Derzę**, okręgowego inspektora pracy w Kielcach na część oficjalną Nadzwyczajnego Kongresu z okazji 130-lecia ruchu zawodowego budowlanych w Polsce, który odbędzie się 9 czerwca 2022 r. w Ameliówce k/Kielce. W kongresie, obok członków Związku, wezmą

udział reprezentanci władz krajowych i samorządowych, przedstawiciele instytucji i urzędów, a także przedstawiciele sektorów, w których działa Związek.

Anna Bujnowska, przewodnicząca Okręgu Świętokrzyskiego Związku Zawodowego „Budowlani” podkreśliła merytoryczne wsparcie inspektorów pracy w działalności społecznych inspektorów pracy pełniących swoje obowiązki na terenie zakładów województwa świętokrzyskiego.

OIP Kielce

III Konferencja Naukowo-Techniczna Rusztowania

W dniach 19-20 maja 2022 r., w Słoku k/Belchatowa odbyła się III Konferencja Naukowo-Techniczna Rusztowania, organizowana przez Polską Izbę Gospodarczą Rusztowań wraz z Instytutem Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego - Sieć Badawcza Łukasiewicz. Wzięli w niej udział przedstawiciele firm, specjaliści branży, przedstawiciele środowiska akademickiego, Państwowej Inspekcji Pracy, Głównego Urzędu Nadzoru Budowlanego i Związku Zawodowego „Budowlani”. ZZ „Budowlani”, będący jednym z patronów Konferencji, reprezentowali wiceprzewodniczący **Jakub Kus** i sekretarz ds. ochrony pracy **Mirosław Ossowski**. Nasza gazeta była patronem medialnym konferencji. Nad me-

ność teorii i praktyki. Referaty poświęcone były problematyce bezpieczeństwa rusztowań, innowacyjnym rozwiązaniom badawczym. Odbyła się także dyskusja panelowa nt. Uwarunkowania zewnętrzne stwarzające zagrożenie dla prowadzenia działalności w branży rusztowaniowej oraz warsztat dla projektantów rusztowań: Oddziaływania dynamiczne na rusztowania.

Konferencja była również okazją do obchodów jubileuszu 25-lecia działalności Izby. Od czasu, gdy w 1997 roku powstało Ogólnopolskie Stowarzyszenie Firm Rusztowaniowych, przekształcone w 2004 roku w Polską Izbę Gospodarczą Rusztowań, środowisko branżowe zbudowało organizację, która ma duży wpływ na sprawy sektora budowlanego we wszystkich istotnych wymiarach: kształ-

towania prawa, wypracowywania standardów bezpieczeństwa i szkolenia kadr dla branży. Pozwala na to merytoryczny potencjał Izby i jej współpraca z najwybitniejszymi ekspertami.

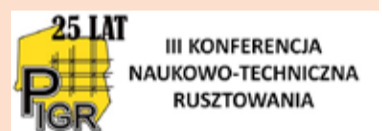

Gości i uczestników Konferencji powitał **Bogdan Szpilman**, Prezes PIGR. W sesji otwierającej Konferencję wystąpił również wiceprzewodniczący ZZ „Budowlani” **Jakub Kus**, który przekazał członkom Izby gratulacje

i pozdrowienia Zarządu Związku z okazji jubileuszu działalności.

Podczas Konferencji miało miejsce uroczyste ogłoszenie wyników VIII edycji organizowanego przez PIGR konkursu Rusztowanie Roku. Kapituła Konkursu przyznała następujące nagrody:

- w kategorii **Rusztowanie, obszar I** (małe przedsiębiorstwa):
  - II miejsce - Jurgo Sp. z o.o., za rusztowanie na wieży katedry św. Jakuba w Olsztynie;
- w kategorii **Rusztowanie, obszar II** (średnie i duże przedsiębiorstwa):
  - I miejsce - Telka S.A., za rusztowanie elewacyjne zbudowane w celu wykonania prac na wysokościowcu przy ul. Chmielnej w Warszawie;

- II miejsce - Ramirent S.A., za rusztowanie fasadowe, modułowe, przeznaczone do prac montażowych elewacji budynku CHM3 Varso Tower;
- III miejsce - Multiserwis Sp. z o.o.

- Oddział Rusztowania Przemysłowe, za rusztowanie dla prac związanych z korozją pod izolacją CUI w holenderskim zakładzie chemicznym Shell Moerdijk;
- wyróżnienie - T.I.G. Rusztowania Sp. z o.o., za rusztowanie modułowe dookoła komina baterii nr 3 na terenie AMP Zdziezowice;
- w kategorii **Monter**:
  - odznaka - Robert Więcek;
  - srebrna odznaka - Sławomir Raclawski.

(red/pigr)

Kultura bezpieczeństwa - wspó

Rada
Ochrony
Pracy

Uroczyste posiedzenie Rady Ochrony Pracy z okazji Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych i Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy

W Sali Kolumnowej Sejmu RP odbyło się 26 kwietnia 2022 r., po dwóch latach przerwy spowodowanej pandemią, uroczyste posiedzenie Rady Ochrony Pracy zwołane w ramach obchodów Międzynarodowego Dnia Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych i Dnia Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy.

Członkowie ZZ „Budowlani” tradycyjnie licznie wzięli udział w tym spotkaniu, a Związek brał udział w merytorycznych przygotowaniach konferencji.

W spotkaniu uczestniczyli członkowie Rady Ochrony Pracy oraz parlamentarzyści, przedstawiciele zainteresowanych resortów, Państwowej Inspekcji Pracy, Społecznej Inspekcji Pracy oraz reprezentanci partnerów społecznych.

Hasła tegorocznych obchodów promowane przez Międzynarodową Organizację Pracy (MOP) oraz Międzynarodową Konfederację Związków Zawodowych (ITUC) to: Kultura bezpieczeństwa – wspólna sprawa (MOP) oraz Bezpieczeństwo i Zdrowie w Pracy Prawem Fundamentalnym (ITUC). Podkreślają one znaczenie uczestnictwa pracowników i akcentują rolę dialogu społecznego w tworzeniu kultury bezpieczeństwa w pracy.

W posiedzeniu ROP wzięli m.in. udział: minister rodziny i polityki społecznej Marlena Małag oraz Katarzyna Łażewska-Hrycko, główny inspektor pracy. Głos zabierali także przedstawiciele Wyższego Urzędu Górniczego, Instytutu Medycyny Pracy im. Prof. Nofera, CIOP, OPZZ.

Przewodniczący ROP, poseł Janusz Śniadek, otwierając posiedzenie, podkreślił, że odbywa się ono w cieniu tragicznych wypadków w kopalniach „Pniówek” i „Zofiówka”. Uczestnicy spotkania minutą ciszy uczcili pamięć wszystkich, którzy stracili życie na stanowiskach pracy.

Uczestnicy konferencji uczcili chwilą ciszy pamięć ofiar wypadków przy pracy.

Prof. Danuta Koradecka przedstawiła projekt przesłania Rady Ochrony Pracy „Doniosłość dialogu społecznego w kreowaniu kultury bezpieczeństwa w zmieniającym się świecie pracy”. Projekt został przyjęty przez aklamację uczestników spotkania.

W pierwszym bloku „Rola kultury bezpieczeństwa w prewencji wypadków i chorób zawodowych” miała miejsce prezentacja Zbigniewa Janowskiego, przewodniczącego ZZ „Budowlani” i z-cy przewodniczącego ROP.

Z wystąpienia Zbigniewa Janowskiego:

(...) Dzień Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia w Pracy i Międzynarodowy Dzień Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych są dla organizacji pracowników nie tylko symbolem walki o lepsze i bezpieczniejsze środowisko pracy, ale także czasem oceny sytuacji w zakresie ochrony pracy, wskazywania istniejących problemów i zagrożeń i identyfikacji nowych wyzwań związanych ze zmianami na rynku pracy. Gdy kilkanaście lat temu spotykaliśmy się w Sejmie RP po raz pierwszy, traktowaliśmy naszą konferencję jako okazję do nagłośnienia problematyki bhp, do ożywienia debaty na temat systemu bezpieczeństwa w pracy. Byliśmy wtedy w innej sytuacji, bez wątplenia gorszej niż dziś, ale pewne rzeczy się nie zmieniły. Tak jak wtedy i dzisiaj organizacje pracowników apelują o podjęcie debaty sejmowej na temat systemu ochrony zdrowia w pracy. Tak jak wtedy i dzisiaj z umiarkowanym skutkiem.

(...) W 2019 r. – roku przed COVIDEM - w UE doszło do 3408 śmiertelnych wypadków przy pracy. **Ponad jedną piątą (22,2 %) wszystkich śmiertelnych wypadków przy pracy w UE w tym roku miała**

Zbigniew Janowski

miejsce w sektorze budowlanym.

W 2019 r. w UE **budownictwo, transport i magazynowanie, produkcja, rolnictwo, leśnictwo i rybołówstwo łącznie odpowiadały za około dwie trzecie (64,4 %) wszystkich śmiertelnych wypadków przy pracy i ponad dwie piąte (43,9 %) wszystkich wypadków bez ofiar śmiertelnych.**

(...) Gdybyśmy przyjrzyli się statystykom wypadkowości – **Polska nie znajduje się w czołówce państw europejskich, choć kiedyś w niej była. Wykonaliśmy przez minione dziesięciolecie ogromną pracę, co nie oznacza, że możemy być w pełni zadowoleni z jej efektów.**

Gdy mówimy o okolicznościach najcięższych wypadków w budownictwie, najczęściej wymieniamy te związane z pracą na wysokości i z pracami w wykopach. Gdy mówimy

o przyczynach, najczęściej wymieniamy te, które są związane z organizacją pracy i tzw. czynnikiem ludzkim, czyli nieprawidłowym, niebezpiecznym zachowaniem pracowników w pracy. Rzadziej te, związane z wadami urządzeń i sprzętu (...). Problem wysokiej wypadkowości w budownictwie ma głębsze podłoże systemowe. Na wysoką wypadkowość wpływa nie tylko sama struktura zatowarowanej branży. Mają na nią wpływ inne systemowe przyczyny wynikające z samej organizacji pracy. Struktury branży nie zmienimy – jest ona podobna w większości krajów UE. Mamy jednak wpływ na inne czynniki systemowe. I te możemy zmieniać.

Stawiam tezę – i nie jest ona, wbrew pozorom, rewolucyjna, że zbliżamy się do granicy efektywności dotychczasowych, bardzo potrzebnych działań prewencyjnych. Państwowa Inspekcja Pracy wykonuje ogromną pracę. Jako związkowcy wysoko ją cenimy. Ale PIP działa w ramach obowiązującego prawa i w oparciu o ograniczone, naszym zdaniem, zbyt skromne środki. Nie ma bezpośredniego wpływu na system, w ramach którego działa polskie budownictwo. PIP zrobiła bardzo wiele, by wskazać obszary pożądanego działania – w tym w formie ostatnio zgłoszonych wniosków de lege ferenda, ale podjęcie tych działań zależy od ustawodawcy, władzy wykonawczej i, co ważne, także od partnerów społecznych.

Czy można podjąć działania systemowe, poprawiające bezpieczeństwo pracy w budownictwie, nie naruszając jednocześnie zasady swobody prowadzenia działalności gospodarczej i innych zasad konstytuujących zasady prowadzenia tej działalności w demokratycznym państwie członkowskim UE?

Jak wskazują doświadczenia innych krajów Unii, można. Chciałbym wskazać na główne obszary pożądanego zmian.

Pierwszy to obszar zamówień w budownictwie.

Wyzwaniem dla systemu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa pracowników jest sytuacja w mikro i małych przedsiębiorstwach działających w naszych sektorach, często nie dysponujących wystarczającymi środkami na inwestycje w bhp. Biorąc to pod uwagę, Związek Zawodowy „Budowlani” uważa, że konieczne jest wprowadzenie zmian prawnych w całym systemie zamówień – nie tylko publicznych – obciążających zarówno zamawiającego, jak i wykonawcę do uwzględnienia kosztów bhp w całościowych kosztach realizacji usługi lub kosztach produkcji.

Drugi dotyczy sytuacji demograficznej

Konieczne jest dostosowanie form ochrony zdrowia w pracy i programów szkolenia w zakresie bhp do zmieniającej się sytuacji demograficznej. Zwiększająca się liczba pracowników w wieku 55+ i ograniczony dopływ młodszych

pracowników podejmujących pracę w budownictwie wymagają zmian w systemie ochrony zdrowia. Jed-

Minister rodziny
Marlena Małag

nocześnie szczególny nacisk należy położyć na nowe formy systemowego szkolenia najmłodszych pracowników nieposiadających doświadczenia zawodowego i tym samym szczególnie narażonych na zagrożenia związane z procesem pracy.

Niedobory na budowlanym rynku pracy wymagają zwrócenia szczególnej uwagi na bezpieczeństwo i ochronę pracy pracowników

migrujących do Polski. To jest i będzie bardzo duża i rosnąca grupa pracowników budownictwa. Związek Zawodowy „Budowlani” podkreśla konieczność prowadzenia szerokiej, systemowej akcji szkoleniowej i edukacyjnej w zakresie bhp wśród pracowników migracyjnych, także w językach narodowych podstawowych grup tych pracowników. Ich poziom wykształcenia w tym zakresie musi być

Główna inspektor pracy
Katarzyna Łażewska-Hrycko

taki sam jak poziom wykształcenia polskich pracowników.

Trzeci obszar zmian systemowych dotyczy samego procesu

inwestycyjnego w budownictwie Niezbędne jest eliminowanie tych elementów struktury zarządzania i organizacji pracy, które bezspornie mają negatywny wpływ na poziom bezpieczeństwa pracy. Trzeba odejść od nieograniczonej i

Poseł Janusz Śniadek

nieuzasadnionej ilości poziomów podwykonawstwa, nieadekwatnych do warunków pracy. Praktycznie we wszystkich inwestycjach budowlanych nie ma uzasadnienia dla większej niż 3 ilości poziomów podwykonawstwa i łańcucha dostaw. Większa ilość tych

Ina sprawa

poziomów praktycznie uniemożliwia sprawne działanie system zarządzania bezpieczeństwem inwestycji.

Podstawą zatrudnienia w budownictwie winna być umowa o pracę.

prof. Danuta Koradecka

Wszystkie inne formy zatrudnienia powinny mieć charakter marginalny i uzasadniony szczególnymi potrzebami związanymi z realizacją inwestycji. Niedopuszczalne jest wydłużanie czasu pracy, szczególnie na kluczowych stanowiskach pracy, w tym czasu pracy operatorów maszyn i sprzętu budowlanego. Pojawiające się apele o wydłużanie czasu pracy z uwagi na brak pracowników w sektorze uważamy za nieodpowiedzialne.

Odpowiedzialność za poziom bezpieczeństwa i ochrony zdrowia pracowników powinni ponosić wszyscy uczestnicy procesu inwestycyjnego w budownictwie, w tym także w pewnym zakresie inwestorzy. Inwestor musi pamiętać o tym, że koszty BHP są nieuniknionymi kosztami inwestycji a warunki tworzone przez niego w zamówieniu mają wpływ na poziom bezpieczeństwa ludzi na budowach.

Czwarty obszar wiąże się z nowymi dla budownictwa wyzwaniami rozwojowymi

Wprowadzanie nowych technolo-

logii (w tym cyfrowych) i nowych systemów zarządzania wymaga identyfikacji czynników psychospołecznych mających wpływ na poziom stresu i zdrowie psychiczne pracowników – a co za tym idzie także na wypadkowość.

Konieczne jest dostosowanie obowiązującego w Polsce prawa pracy do zmian w sektorach gospodarki, w tym w budownictwie w zakresie transformacji ekologicznej i wiążących się z nimi zmian w systemach zarządzania bezpieczeństwem i ochroną pracy. Konieczne jest dostosowanie nie tylko samych szkoleń BHP, ale też programów kształcenia i szkolenia pracowników w zakresie bhp do wyzwań i wymagań związanych z gospodarką niskoemisyjną, o obiegu zamkniętym i cyfryzacją procesów pracy.

Zmiany związane z wprowadzaniem nowych materiałów i wyrobów o niezbadanym do końca wpływie na zdrowie pracowników i użytkowników wymagają kompleksowych badań identyfikujących nowe zagrożenia i określających dopuszczalne poziomy ekspozycji i niezbędne środki ochronne.

To jedynie najważniejsze obszary pożądaných zmian systemowych. Czy takie zmiany są możliwe? Sądzimy, że tak, choć znajdują się tacy, którzy korzystają z „szarych stref” systemu polskiego budownictwa i będą im przeciwni. Będziemy wspierać wszystkie dotychczasowe, bardzo potrzebne działania inspekcji pracy i naszych partnerów. Uważamy jednak, że systemowe zmiany to kolejny krok w budowaniu podstaw kultury bezpieczeństwa i realny krok w kierunku opcji „0 wypadków”. Bez niego ta wizja pozostanie w sferze tzw. pobożnych życzeń. (...)

red

Rada Ochrony Pracy, po przeanalizowaniu danych i wniosków złożonych w trakcie uroczystego posiedzenia w dniu 26 kwietnia 2022 r., przyjęła stanowisko, w którym zostały uwzględnione m.in. propozycje Związku Zawodowego „Budowlani”, przedstawione przez przewodniczącą Zbigniewa Janowskiego

RADA OCHRONY PRACY PRZY SEJMIE RP STANOWISKO

RADY OCHRONY PRACY z posiedzenia w Światowym Dniu Pamięci Ofiar Wypadków przy Pracy i Chorób Zawodowych

Rada Ochrony Pracy 26 kwietnia 2022 roku, na posiedzeniu z udziałem licznej reprezentacji pracowników i pracodawców oraz kierownictwa instytucji i służb państwowych z zakresu ochrony zdrowia i bezpieczeństwa, zapoznała się z materiałami dotyczącymi roli kultury bezpieczeństwa w prewencji wypadków i chorób zawodowych.

Tematyka obrad była związana z ustalonym przez Międzynarodową Organizację Pracy z wiodącym na rok 2022 hasłem: „Kultura bezpieczeństwa – wspólna sprawa”. Materiały przedstawił: Państwowa Inspekcja Pracy, Wyższy Urząd Górniczy, Związek Zawodowy „Budowlani”, Instytut Medycyny Pracy im. J. Nofera oraz Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy.

Wiodąca definicja kultury bezpieczeństwa określona została przez Brytyjską Komisję Zdrowia i Bezpieczeństwa (HSE) następująco: „Kultura bezpieczeństwa to produkt indywidualnych i grupowych wartości, postaw, postępowania, kompetencji i wzorów zachowań, które określają zaangażowanie oraz styl zarządzania bezpieczeństwem i zdrowiem w organizacji”. Niezbędne dla jej osiągnięcia jest zbudowanie zintegrowanego systemu polityki bezpieczeństwa i zdrowia z jego kluczowymi wskaźnikami, do których należy projektowanie zadań eliminujących zagrożenia zawodowe oraz zadań wspierających zdrowie i dobrostan pracowników w procesach pracy. Do wypadków i chorób zawodowych dochodzi, kiedy brak kultury bezpieczeństwa obniża jakość zarządzania bezpieczeństwem.

Państwowa Inspekcja Pracy przedstawiła statystykę wypadków przy pracy w latach 2019 – 2021. Inspektorzy pracy w tym okresie przeprowadzili ponad 6 tysięcy kontroli związanych z badaniem okoliczności i przyczyn wypadków przy pracy, w których poszkodowane zostały 6943 osoby (w tym 834 poniosły śmierć). Wśród osób, które poniosły śmierć, dominowali pracownicy budownictwa (42,4%), zakładów przemysłowych (17,3%), transportu i magazynów (13,2%), rolnictwa i leśnictwa oraz fowietwa i rybołówstwa (6,6%), handlu i naprawy pojazdów (5,3%). Odnośnie przyczyn wypadków przy pracy dominowały przyczyny ludzkie (47,3%), a potem organizacyjne (37,2%) i techniczne (15,5%).

Wyższy Urząd Górniczy przedstawił główne przyczyny wypadków śmiertelnych i ciężkich oraz chorób zawodowych w górnictwie w latach 2017 – 2021. W tym okresie analizowano także zjawisko 51 zgonów w górnictwie z tzw. przyczyn naturalnych, w których doszło u pracowników do niewydolności krążeniowo – oddechowej, na którą wpływ miały warunki pracy (wysoka temperatura i wilgotność powietrza, ekstremalny wysiłek fizyczny). Zgony pracowników w wieku powyżej 40 lat z ww. przyczyn stanowiły 76,5% ogółu wypadków w tej grupie wiekowej.

W materiale Związku Zawodowego „Budowlani” podkreślono wciąż wysoki poziom zagrożeń i wypadkowości w budownictwie, którego obniżenie wymaga podjęcia działań systemowych. Jako obszary kluczowe tych zmian określono obszary związane z ofertami wykonawstwa, demografią zasobów ludzkich, procesami inwestycyjnymi oraz nowymi technologiami, materiałami, a także organizacją pracy. Niezbędne jest, aby koszty zapewnienia bezpieczeństwa i higieny pracy były wyraźnie określone w kosztach realizacji usługi lub produkcji materiałów. Formy ochrony zdrowia w pracy oraz programy szkolenia w obszarze bhp powinny być dostosowywane do cech demograficznych kadry (w budownictwie przewaga pracowników w wieku 55+). Niedopuszczalne jest - generujące zmęczenie - wydłużanie czasu pracy szczególnie operatorów maszyn i sprzętu budowlanego. Wyzwaniem dla budownictwa są obecnie nowe technologie (w tym cyfrowe) oraz wymagania związane z gospodarką niskoemisyjną w obiegu zamkniętym.

W materiale Instytutu Medycyny Pracy im. J. Nofera uzasadniono wprowadzenie pojęcia „chorób związanych z pracą” zamiast „chorób zawodowych”. Przedstawiono także podstawowe elementy strategii zapewnienia zdrowia pracownika, związane z:

- Kształtowaniem odpowiedniego środowiska pracy (kontrola czynników szkodliwych, ocena ryzyka zawodowego);
- Ochroną zasobów ludzkich (szczególnie relacja: produktywność a zachowanie zdrowia);
- Promowaniem dobrostanu (szczególnie w nowych formach zatrudnienia).

W ciągu ostatnich 10 lat liczba wypadków w pracy na świecie zmniejszyła się o 25%, ale nadal każdego roku jest 2,4 mln zgonów, za które odpowiadają choroby związane z pracą (w tym 200 tysięcy w samej Europie).

Wśród chorób związanych z pracą są: zaburzenia układu mięśniowo-szkieletowego, stres oraz choroby psychiczne, nowotwory pochodzenia zawodowego, choroby skóry, choroby wywołane czynnikami biologicznymi.

Na dynamikę poszerzania tego wykazu wskazuje pandemia SARS Cov-2, która znalazła w 2021 roku odbicie wśród pracowników ochrony zdrowia w postaci COVID-u 19, uznanego jako choroba zawodowa u pielęgniarek (68,4%), lekarzy (10,6%), ratowników medycznych (1,9%) oraz innych pracowników związanych ze służbą zdrowia (19,0%).

Znaczenie kształtowania rozwoju kultury bezpieczeństwa w prewencji wypadków i chorób zawodowych w nowych formach organizacji pracy przedstawiono w prezentacji Centralnego Instytutu Ochrony Pracy – Państwowego Instytutu Badawczego (CIOP- PIB). Oszacowano, że wśród przyczyn wypadków przy pracy w Polsce 88% z nich związanych jest z niewłaściwą organizacją pracy i brakiem kultury bezpieczeństwa. Kształtowana jest ona na kilku poziomach tj. społeczeństwa, przedsiębiorstwa /organizacji oraz pracownika/ jednostki. Z doświadczeń CIOP-PIB wynika wpływ „probezpiecznej” modyfikacji zachowań pracowników nie tylko na zmniejszenie liczby wypadków i chorób związanych z pracą, ale także na ich lepsze samopoczucie fizyczne i psychiczne.

Na rozwój kultury bezpieczeństwa istotny wpływ ma motywacja zewnętrzna (zasady, procesy, reguły), ale także motywacja wewnętrzna (odczuwalne przywództwo, dobry przykład). Potwierdzono związki kultury bezpieczeństwa z zapobieganiem wypadkom i chorobom związanych z pracą w różnych grupach zawodowych (transport, budownictwo, przemysł).

Całokształt przedstawionych danych wskazuje na konieczność systemowego podejścia do zapobiegania wypadkom i chorobom związanym z pracą, z podkreśleniem konieczności uwzględnienia w nim rozwoju kultury bezpieczeństwa. Jest to szczególnie ważne w nowych formach pracy, w których wzrasta rola pracownika w zachowaniu zdrowia i bezpieczeństwa podczas wykonywania pracy w oddaleniu od zakładu i służb pracodawcy.

Rada Ochrony Pracy, po zapoznaniu się z przedstawionymi materiałami, przyjęła następujące wnioski:

1. Systemy zarządzania bhp powinny być włączone do ogólnej struktury zarządzania przedsiębiorstwem, co ma kluczowe znaczenie w kontrolowaniu ryzyka zawodowego oraz ograniczaniu liczby wypadków i chorób związanych z pracą.
2. Niezbędne jest wdrożenie zmian systemowych w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia w szczególnie wypadkogennych sektorach gospodarki (górnictwo, budownictwo, przetwórstwo przemysłowe). Powinny one objąć między innymi:
  - a) uwzględnianie w wycenie usług i produkcji odrębnej pozycji dotyczącej pokrycia kosztów zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa i ochrony zdrowia zatrudnionych;
  - b) modernizację programów edukacji i szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, z uwzględnieniem wieku i narodowości osób szkolonych.
3. Zakres badań profilaktycznych pracowników należy poszerzyć o badania ich stanu zdrowia w powiązaniu z warunkami ich pracy.
4. Dialog społeczny powinien być realizowany na poziomie zarówno zakładów pracy, jak i centralnym, aby zapewnić aktywne uczestnictwo w ustalaniu i promowaniu rozwiązań zapewniających bezpieczeństwo i ochronę zdrowia pracujących w różnych działach gospodarki.

PRZEWODNICZĄCY
Rady Ochrony Pracy
Poseł **Janusz Śniadek**

Warszawa, dn. 24 maja 2022 r.

Rozdzielnik:

Do wiadomości:
Marszałek Sejmu,
Sejmowa Komisja Polityki Społecznej i Rodziny,
Senacka Komisja Rodziny, Polityki Senioralnej i Społecznej,
Sejmowa Komisja Zdrowia,
Senacka Komisja Zdrowia,
Reprezentatywne organizacje pracodawców i pracowników.

Do realizacji:

wniosek 1	Ministerstwo Rozwoju i Technologii Ministerstwo Infrastruktury Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
wniosek 2a	Ministerstwo Rozwoju i Technologii Ministerstwo Infrastruktury
wniosek 2b	Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej
wniosek 3	Ministerstwo Zdrowia
wniosek 4	Ministerstwo Rozwoju i Technologii Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Ministerstwo Zdrowia

130 lat **ruchu zaw** w Polsce -

Ruch zawodowy pracowników budownictwa w Polsce obchodzi swoje 130-lecie. Sam ruch zawodowy ludzi budownictwa powstawał na terenie trzech zaborów już od lat 60-tych XIX wieku. Jednak pierwsza polska organizacja zawodowa została zarejestrowana w zaborze austriackim. Pozwoliły na to bardziej sprzyjające (prawo koalicji), niż w przypadku pozostałych zaborców, warunki działania w monarchii austro-węgierskiej. Tę inicjatywę uznajemy za początek naszego zorganizowanego ruchu zawodowego i naszego Związku. Poniżej przedstawiamy krótkie i uproszczone kalendarium naszego ruchu zawodowego. Badamy wciąż naszą historię i kontynuujemy prace komisji historycznych Związku działających po II wojnie, szczególnie prace zespołów kierowanych przez nieocenionego dr Czesława Krawczaka, autora wielu opracowań historycznych.

1868 – pierwsze udokumentowane wzmianki o powstaniu filii Powszechnego Niemieckiego Związku Ciesli (Bydgoszcz, Tczew, Wieleń) zrzeszających także robotników polskich (nurt lassalczyków). Wielu polskich robotników w zaborze pruskim było członkami związków zawodowych;

Lata 70-te XIX w. – powstają (m.in. w Toruniu) oddziały tzw. związków hirschdunckerowskich, zwalczających związkowe organizacje socjaldemokratyczne;

1892 – powstaje inicjatywa zarejestrowania we Lwowie stowarzyszenia robotników budowlanych. Ostatecznie statut „Stowarzyszenia Robotników Budowlanych dla Galicji i Śląska Cieszyńskiego” zatwierdzony zostaje przez austriackie władze w 1894 r. To pierwsza polska organizacja związkowa budowlanych;

1890-1914 – intensywny rozwój branżowych wolnych związków budowlanych na Pomorzu, Śląsku i w Wielkopolsce po zniesieniu tzw. ustawy antysocjalistycznej w 1890 r.;

1892 – próby zjednoczenia pierwszych nielegalnych organizacji związkowych na terenie Królestwa Polskiego (zaboru rosyjskiego) przez Związek Robotników Polskich;

1899 – powstają pierwsze zawodowe organizacje chrześcijańskie (Poznań, Gdańsk, Pszczew, Chełmno) zrzeszające pracowników wszystkich zawodów budowlanych;

1902 – powstają pierwsze branżowe – budowlane organizacje w ramach Polskiego Związku Zawodowego (rejencja poznańska);

1905 – utworzenie w Warszawie Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Budowlanego (socjaldemokratyczny) i związków tworzonych przez Narodowy Związek Robotniczy (narodowa demokracja).

Po 1909 r. władze carskie podejmują działania represyjne wobec szybko rozwijającego się ruchu związkowego;

1912 – powstaje Oddział Budowlany Zjednoczenia Zawodowego Polskiego (tzw. bochumskiego) na terenie zaboru niemieckiego;

1914-18 – zawieszenie lub radykalne ograniczenie działalności związkowej we wszystkich trzech zaborach w okresie I wojny światowej. Ograniczoną działalność prowadzi jedynie w Warszawie Związek Zawodowy Robotników Przemysłu Budowlanego;

1918-19 – odbudowa działalności Związku Zawodowego Robotników i Robotnic Przemysłu Budowlanego i rozbudowa struktur na terenie dawnego Królestwa Polskiego;

1919 – powstanie w Krakowie Związku Robotników Budowlanych i dynamiczny rozwój struktur związku także poza Galicją. W odradzającej się Polsce powstaje wiele inicjatyw związkowych robotników budowlanych, początkowo w sposób nieskoordynowany;

1919 – powstanie Zjednoczenia Wolnych Związków w Polsce Zachodniej w Bydgoszczy (główna aktywność na Pomorzu);

1919 – tworzenie nowych oddziałów przez Związek Pracowników Budowlanych i Pokrewnych Zawodów (Polska zachodnia), polski Związek Zawodowy Chrześcijańskich Robotników Budowlanych (Kraków), Centralny Związek Chrześcijańskich Robotników Budowlanych (Bytom);

1924 – likwidacja Związku Zawodowego Robotników i Robotnic Przemysłu Budowlanego przez władze;

1925 – pierwsze próby jednoczenia ruchu zawodowego budowlanych. Powstaje Centralny Związek Robotników Budowlanych w Krako-

wie (nurt socjaldemokratyczny i chrześcijański). To pierwsza poważna próba zjednoczenia organizacji zawodowych robotników budowlanych;

1928 – CZRB z siedzibą w Krakowie po kolejnych działaniach zjednoczeniowych staje się największą centralą związkową budowlanych w Polsce;

Luty 1935 – powstaje Centralny Związek Robotników Przemysłu Budowlanego, Drzewnego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, masowa organizacja związkowa z siedzibą w Warszawie. ZZ „Budowlani”, zgodnie ze Statutem, jest następcą prawnym tej organizacji;

1937 – powstaje Narodowy Zawodowy Związek Pracowników Budowlanych (związany z narodową demokracją);

1939 – rozwiązanie organizacji zawodowych przez okupacyjne władze niemieckie i sowieckie;

rodowego budowlanych

kalendarium

1944 – odtwarzanie struktur związkowych przedwojennych organizacji na terenach wyzwolanych;

lipiec 1945 – I Zjazd Związku Zawodowego Robotników Przemysłu Budowlanego, Ceramicznego i Pokrewnych Zawodów w Polsce, organizacji tworzonej na bazie przedwojennego CZRPBDCiPZ.;

1946-1948 – odbudowa i rozbudowa struktur Związku (273 tys. Członków w 1947);

1948-1954 – utrata niezależności, silne podporządkowanie nowopowstałej PZPR, rozbudowana działalność socjalna, oświatowa, kulturalna, zaangażowanie we współzawodnictwo pracy;

1954-1956 – nieudane próby demokratyzacji działalności związkowej;

lipiec 1957 – nowy statut Związku, zmiany struktur i nowa nazwa: Związek Zawodowy Pracowników Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych;

1963-1979 – związek skoncentrowany na działalności socjalnej, bhp, warunkach pracy (ponadzakładowe układy zbiorowe) i jednocześnie zaangażowany w sprawy produkcji. Uzależnienie od polityki centrali CRZZ, PZPR i władz administracyjnych. Znaczna autonomia w sprawach socjalnych;

sierpień 1980 – powstanie NSZZ „Solidarność”;

październik 1980 – XII Zjazd Związku Zawodowego Pracowników Budownictwa i Przemysłu Materiałów Budowlanych zmienia nazwę na NSZZ Pracowników Przemysłu Budowlanego i Spółdzielczości Budownictwa Mieszkaniowego. Zerwanie więzi z centralą związkową i uniezależnienie od struktur partyjnych. Przed sierpniem 1980 Związek liczył 1125 tys. członków;

grudzień 1981 – stan wojenny i zawieszenie działalności wszystkich związków oraz przejęcie ich majątku;

listopad 1983 – Oddolna odbudowa organizacji związkowych w zakładach pracy i na poziomie regionalnym. I Zjazd Federacji NSZZ Pracowników Budownictwa;

1984 – Federacja NSZZ Pracowników Budownictwa jest współzałożycielem centrali związkowej OPZZ

1989 – ponowna rejestracja NSZZ „Solidarność”

luty 1991 – przekształcenie Federacji NSZZPB w jednolity Związek Zawodowy „Budowlani”;

1994 – przystąpienie Związku do Międzynarodowej Federacji Pracowników Budownictwa i Drzewiarstwa z siedzibą w Genewie. Po 1996 podjęcie bliskiej współpracy z Europejską Federacją Pracowników Budownictwa i Drzewiarstwa;

1996 – ZZ „Budowlani” wraca do tradycji obchodów „Dnia Budowlanych”. Jedno z pierwszych porozumień o współpracy organizacji branżowych i „Solidarności” – porozumienie ZZ „Budowlani” – Sekretariat Budownictwa i Przemysłu Drzewnego NSZZ „Solidarność”.

1999 – Zjednoczenie ZZ „Budowlani” i Związku Zawodowego Pracowników Leśnictwa, Drzewnictwa i Ochrony Przyrody w RP działającego w latach 1995 – 1999. Tym samym ZZ „Budowlani” staje się następcą

prawnym także Związku Zawodowego w Przemysle Drzewnym działającego w latach 1897-1902. Powstaje Krajowa Sekcja Leśnictwa i Ochrony Środowiska.

2001 – z inicjatywy ZZ „Budowlani” Główny Inspektor Pracy tworzy Radę ds. Bezpieczeństwa Pracy w Budownictwie. Rady powstają także przy Okręgowych Inspektoratach Pracy.

grudzień 2005 – ZZ „Budowlani” współtworzy na Kongresie w Buenos Aires Międzynarodową Organizację Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego – BWI;

czerwiec 2006 – przystąpienie ZZ „Budowlani” do Europejskiej Federacji Pracowników Budownictwa i Drzewiarstwa.

marzec 2007 – w wyniku wieloletnich działań ZZ „Budowlani” powołany zostaje Zespół Trójstronny ds. Budownictwa

2015 – Kongres Europejskiej Federacji Pracowników Budownictwa i Drzewiarstwa w Warszawie

2017 – Powstaje Sektorowa Rada ds. Kompetencji w Budownictwie, w której reprezentowane są najważniejsze dla budownictwa ogólnopolskie organizacje, instytucje, reprezentanci środowisk edukacyjnych i naukowych. ZZ „Budowlani” jest inicjatorem powstania Rady i liderem Partnerstwa projektu Rady.

Posiedzenie Rady Okręgu Małopolskiego

W dniu 28.04.22 r. odbyło się kolejne posiedzenie Rady Okręgu Małopolskiego. Zebranie otworzył i prowadził przewodniczący Zdzisław Kuczyński. Zgodnie z porządkiem obrad, powołano komisje uchwał i wniosków oraz skrutacyjną. Przedstawiono sprawozdanie z działalności Zarządu Okręgu za 2021 rok i podjęto uchwałę o przyjęciu tego dokumentu przez Radę.

Kol. Ewa Nęcek przedstawiła Radzie sprawozdanie Zarządu Okręgu, dotyczące finansów okręgu i rozliczenie składek członkowskich za 2021 rok. Rada zatwierdziła sprawozdanie finansowe.

Przewodnicząca Okręgowej Komisji Rewizyjnej odczytała sprawozdanie Komisji Rewizyjnej z przeprowadzonej kontroli Zarządu Okręgowej.

W wyniku tajnego głosowania nad udzieleniem absolutorium dla członków Zarządu wszyscy członkowie Zarządu: Z. Kuczyński, E. Nęcek, B. Gleń i J. Skalka uzyskali w trakcie głosowania Rady absolutorium za

rok ubiegły.

Przewodniczący przypomniał zebranych o możliwości uzyskania medali okolicznościowych 130-lecia ruchu zawodowego budowlanych dla zasłużonych związkowców. Uzgodniono kandydatury do odznaczeń dla związkowców proponowane przez Zarząd Okręgu.

Przewodniczący Okręgu przekazał informację na temat organizacji Nadzwyczajnego Kongresu Związku. Uzgodniono, że Okręg prześle dotację w wysokości 50% delegatom z organizacji Czatkowice na pokrycie kosztów uczestnictwa w tym wydarzeniu.

Kolejnym tematem posiedzenia Rady było przeprowadzenie wyborów przedstawicieli branży do Rady Wojewódzkiej OPZZ. Zebrani delegaci branży wybrali następujących przedstawicieli:

Rada Wojewódzka - Z. Kuczyński, B. Gleń, M. Władek Komisja Rewizyjna Rady Wojewódzkiej OPZZ - J. Skalka

ZK

Z wizytą w SM Cichy Kącik we Wrocławiu

Przedstawiciele Okręgu Dolnośląskiego Związku Zawodowego „Budowlani” Urszula Jagielska i Jan Szymański spotkali się z prezesem Spółdzielni Mieszkaniowej „Cichy Kącik” Ryszardem Dymarą. W spotkaniu uczestniczyła przewodnicząca „Budowlanych” w Spółdzielni kol. Sylwia Dołęga – Szumska.

Spotkanie było okazją do rozmowy na temat aktualnych problemów spółdzielczości mieszkaniowej, współpracy Związku „Budowlani” z Zarządem Spółdzielni, a także podziękowania za kilkudziesięcioletnią współpracę z jej prezesem.

Prezes Ryszard Dymara, w trakcie spotkania, wspominał początki swej pracy w SM „Cichy Kącik”.

„Gdy zatrudniałem się w 1967 roku była to niewielka, licząca 11 budynków i kilkaset mieszkań spół-

dzielnia, stąd jej piękna nazwa „Cichy Kącik”. Dzisiaj to 184 budynki i prawie 11 tys. lokali mieszkalnych i jedna z trzech największych spółdzielni w województwie. To już całkiem spore, bo 30-tysięczne miasteczko.

Zaczynałem pracę w ekipie zajmującej się prowadzeniem remontów i konserwacją zieleni, a następnie przez 30 lat pełniłem funkcję prezesa. Po 55 latach czas przejść na emeryturę, a spółdzielnię przekazać nowemu zarządowi.

Dziękuję wszystkim mieszkańcom spółdzielni za długie lata współpracy, za wsparcie w ciężkich chwilach. Pracownikom za wkład i wysiłek w poprawę funkcjonowania

spółdzielni, za obsługę członków i mieszkańców i za rodzinną atmosferę w zakładzie pracy, który był dla mnie drugim domem” – powiedział prezes Ryszard Dymara.

Uczestniczący w spotkaniu przewodniczący Zbigniew Janowski podziękował za wieloletnią dobrą współpracę zarówno z Zarządem Krajowym, jak i strukturami regionalnymi Związku. Dziękując za

dotychczasowe wsparcie, wspólne działania i pomoc Związkowi, przewodniczący ZZ „Budowlani” wyróżnił prezesa Ryszarda Dymarę Medalem 130-lecia Ruchu Zawodowego Budowlanych. Po spotkaniu uczestnicy mieli możliwość zapoznania się z historią Spółdzielni Cichy Kącik w nowo otworzonej Izbie Tradycji.

zj

Z posiedzenia Rady Okręgu Świętokrzyskiego

Na początku maja, w Ameliówce pod Kielcami odbyło się pierwsze w tym roku stacjonarne posiedzenie Rady Okręgu Świętokrzyskiego. Na zaproszenie przewodniczącej Okręgu Świętokrzyskiego Anny Bujnowskiej w posiedzeniu uczestniczyli członkowie Rady, Okręgowej Komisji Rewizyjnej oraz zaproszeni goście – członkowie organizacji ZZ „Budowlani” z regionu świętokrzyskiego, którzy nie są członkami Rady. W posiedzeniu wziął udział wiceprzewodniczący Związku Tomasz Nagórka, a obrady poprowadziła przewodnicząca Okręgu Anna Bujnowska.

Wiceprzewodniczący Związku Tomasz Nagórka wręczył Julianowi Budzińskiemu – przewodniczącemu Organizacji Zakładowej ZZ „Budowlani” w Cement Ożarów S.A.,

conno m.in. rozwojowi dialogu społecznego w regionie, promocji społecznej inspekcji pracy oraz działalności szkoleniowej. Okręg Świętokrzyski podejmował również liczne działania, które były związane z wpływem wyzwań klimatycznych na sektor przemysłu materiałów budowlanych.

Dzięki staraniom Anny Bujnowskiej odbyło się w Kielcach posiedzenie Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego z udziałem marszałka województwa świętokrzyskiego Andrzeja Bętkowskiego, które zostało zdominowane tematyką sytuacji ekonomicznej w sektorze cementowo-wapienniczym. Temat sytuacji i perspektyw na rynku pracy w tym sektorze został wprowadzony na wniosek strony związkowej.

Rada Okręgu Świętokrzyskiego przyjęła

Budowlanych w Polsce. Podziękował Annie Bujnowskiej za pomoc w jego organizacji. Tomasz Nagórka poinformował również zebranych o bieżącej działalności Biura Zarządu Krajowego Związku Zawodowego „Budowlani”.

Integralną częścią posiedzenia było szkolenie z zakresu zmian w prawie pra-

cy, które nastąpiły bądź nastąpią w 2022 roku. Szkolenie poprowadziła Inspektor okręgowego inspektoratu pracy w Kielcach Dorota Dulęba. Posiedzenie Rady Okręgu Świętokrzyskiego uświetnił minikoncert duetu Emilia Kopec - skrzypce, Michał Kopec - pianino.

Red

Nominacja Juliana Budzińskiego, nowego sekretarza ZZ „Budowlani” ds. przemysłu materiałów i wyrobów budowlanych

powołanie na sekretarza krajowego Związku Zawodowego „Budowlani” ds. przemysłu materiałów i wyrobów budowlanych, które zostało podpisane przez przewodniczącego Związku Zbigniewa Janowskiego. Kolega Julian Budziński wielokrotnie reprezentował Związek Zawodowy „Budowlani” w pracach różnych gremiów, które za cel stawiały sobie ochronę pracowników i rozwój sektora przemysłu budowlanego w Polsce i na świecie.

Przewodnicząca Okręgu przedstawiła szczegółowo sprawozdanie z działalności okręgu w 2021 roku. Pomimo pandemii, Biuro Okręgu Świętokrzyskiego prowadziło stałą obsługę organizacji podstawowych. Ostatni rok obfitował w wiele wydarzeń organizowanych, współorganizowanych lub w których uczestniczyli członkowie Związku z Okręgu Świętokrzyskiego. W trakcie ubiegłego roku Okręg Świętokrzyski podejmował lub uczestniczył w wielu inicjatywach i spotkaniach promujących „Budowlanych” w regionie. Dużą część swojej pracy poświę-

sprawozdanie z działalności a następnie zaaprobowała preliminarz budżetowy na 2022 r., który został wcześniej pozytywnie zaopiniowany przez Okręgową Komisję Rewizyjną.

Wiceprzewodniczący Związku Tomasz Nagórka podziękował wszystkim uczestni-

kom posiedzenia Rady Okręgu Świętokrzyskiego za działalność na rzecz Związku i jego członków, za promowanie „Budowlanych” w regionie. Następnie odniósł się do organizowanego w Ameliówce Nadzwyczajnego Kongresu z okazji 130-lecia Ruchu Zawodowego

Dobre praktyki dialogu społecznego w regionie świętokrzyskim

W Ameliówce k/Kielc. 5 maja br. odbyło się spotkanie Związku Zawodowego „Budowlani” z pracodawcami regionu świętokrzyskiego, z którymi Związek od wielu lat utrzymuje dobrą współpracę. Spotkania takie mają już swoją tradycję. Stanowią forum konsultacji w najważniejszych sprawach dotyczących funkcjonowania sektorów, w których działają firmy i Związek, sytuacji na rynku pracy i inicjatyw podejmowanych przez firmy i organizacje związkowe. Dzięki dobrej współpracy partnerów społecznych w województwie świętokrzyskim udało się do tej pory rozwiązać wiele problemów i podjąć kilka istotnych, wspólnych inicjatyw. Dialog partnerów w zakresie ochrony pracy wspiera Okręgowy Inspektorat Pracy w Kielcach.

W spotkaniu wzięli udział: Adam Derza, okręgowy inspektor pracy, Henryk Milcarz, prezes Wodociągów Kieleckich, Józef Dąbek, prezes Zarządu Kopalni Wapienia „Morawica”, Marek Majcher, dyrektor ds. Komunikacji i Relacji Zewnętrznych na Polskę CRH Materials Polska, Magdalena Szczukiewicz, dyrektor ds. Rozwoju i Marketingu Świętokrzyskich Kopalni Surowców Mineralnych Sp. z o.o., Jadwiga Łabuda, PKP, Elżbieta Skiba, prezes Zarządu Hotelu Ameliówka, Ryszard Barwinek, prezes Klubu Sportowego „Stella”. ZZ „Budowlani” reprezentowali: Zbigniew Janowski, przewodniczący Związku, Anna Bujnowska, przewodnicząca Okręgu Świętokrzyskiego i Janusz Głombiński, wiceprzewodniczący Okręgu Świętokrzyskiego.

Zbigniew Janowski, w trakcie spotkania, zwrócił uwagę na podstawy dobrej współpracy partnerów w regionie: (...) Nie ukrywam, że w regionalnych strukturach naszej organizacji rzadko spotykamy się z przedstawicielami pracodawców kluczowych dla nas firm, z oso-

bami, które od lat współpracują z naszym Związkiem. Zbyt rzadko.

Województwo świętokrzyskie jest tutaj chlubnym wyjątkiem, z kilku ważnych powodów. Po pierwsze, Anna Bujnowska i Zarząd Okręgu przez wiele lat prowadzą bardzo szeroką działalność skierowaną nie tylko na sektorowe potrzeby pracowników zrzeszonych w „Budowlanych”, ale także otwartą na ważne społeczne sprawy regionu.

Po drugie, zdajemy sobie sprawę z faktu że, problemy pracowników naszych sektorów – tutaj szczególnie problemy przemysłu wyrobów budowlanych i spółdzielczości mieszkaniowej – są też problemami firm i pracodawców. Od lat wiemy, że współpraca, a czasem nawet koordynacja działań obydwu stron daje dobre rezultaty. Po trzecie, oczywiście nie byłoby jej bez woli obydwu stron. Dlatego też chciałbym serdecznie podziękować obecnym tutaj prezesom, dyrektorom i przedstawicielom zarządów firm za bardzo dobrą współpracę. Dobrą, bo opartą na zrozumieniu potrzeb i stanowisk naszej strony i, co ważniejsze – nie incydentalną, a stałą.

W wielu innych regionach kraju takiej współpracy nam brakuje i mamy nadzieję, że to się będzie zmieniać (...).

W trakcie spotkania omówiono sytuację na regionalnym rynku pracy, problemy związane z funkcjonowaniem przemysłu wyrobów budowlanych, podsumowano dotychczasowe, wspólne inicjatywy w tym zakresie i zadeklarowano dalszą, roboczą współpracę. Zbigniew Janowski poinformował zebranych o jubileuszu 130-lecia ruchu zawodowego budowlanych i organizowanym z tej okazji nadzwyczajnym Kongresie Związku w czerwcu br.

(red)

Z WYDARZEŃ W ŚWIATOWYM RUCHU P

BWI

Z okazji Międzynarodowego Dnia Pracy BWI opublikowało przesłanie wideo sekretarza generalnego BWI Ambeta Yusona.

Obchodząc tegoroczny Międzynarodowy Dzień Pracy, BWI przypomina wszystkim o ważnej roli, jaką odgrywają związki zawodowe w walce o zmianę społeczną oraz sprawiedliwy i trwały pokój. W walce o pokonanie zorganizowanego ucisku i tyranii organizacja związków zawodowych jest naszą najważniejszą bronią, podkreśla BWI.

„Wielki amerykański przywódca ruchów pracowniczych i praw obywatelskich, A. Philip Randolph powiedział: Przy stole bankietowym natury nie ma zarezerwowanych miejsc. Dostajesz to, co możesz wziąć, i zatrzymasz to, co możesz zatrzymać. Jeśli nie możesz niczego wziąć, niczego nie dostaniesz, a jeśli nie możesz niczego utrzymać, niczego nie zatrzymasz. A bez organizacji nie można niczego otrzymać” – powiedział Ambet Yuson w wystąpieniu wideo.

W dalszej części wystąpienia sekretarz generalny BWI powiedział: „Robotnicy nigdy nie zrobili postępu ani nie osiągnęli sprawiedliwości dzięki darom z wysokości, dobroczynności lub życzliwości obcych. Przewyciężyli jedynie strach, zdobyli szacunek dla swoich praw i uzyskali głos poprzez zjednoczenie.

Przechodzimy przez trudne chwile. Dla wielu COVID 19 przyniósł pandemię samotności. Wzmacniał przemoc wobec kobiet i nienawiść, manipulację i polaryzację (...)

1 Maja, święto robotników, to także święto tych, którzy stawiają opór. Spójrzcie na Ukraińców, którzy nie przyjęli inwazji Putina z otwartymi ramionami. Cywile byli atakowani bombami, pociskami i minami. Ich walka w obliczu okrucieństw zaskarbiła sobie szacunek i podziw świata.

Spójrzcie na odważnych mieszkańców Myanmaru, którzy odmówili poddania się, tym razem rodzimemu tyranowi, pomimo masakr wśród ludności cywilnej.

Pracownicy i ich związki zawodowe znajdują się na pierwszej linii walki o demokrację w kraju i na świecie, często na czele z młodymi i kobietami przywódcami, które wystąpiły, by stawić opór i zwyciężyć. Walka o demokrację i wolne związki zawodowe zawsze była jedną i tą samą walką.

Ukraiński opór w sercu Europy jest inspirujący. Ważniejsza stała się obrona ludzkiego życia niż kapitału. Ta nowo odkryta mądrość musi trwać i rozprzestrzeniać się na resztę świata.

Związki zawodowe to wolność, sprawiedliwość i pokój. Prawdziwy pokój nie pochodzi z tłumienia konfliktu, ale raczej z jego rozwiązania. Trwały pokój może opierać się tylko na sprawiedliwości społecznej. To oburzenie na niesprawiedliwość może sprawić, że strach zniknie. To nadzieja może rozwiać desperację. To światło unosi ciemność. To robotnicy tworzą całe bogactwo i razem, w swoich związkach, trzymają ster, którym można poruszyć świat”.

Korea Południowa - BWI

„Przy wszystkich dostępnych narzędziach – normach Międzynarodowej Organizacji Pracy, zaleceniach i protokołach, systemach certyfikacji, polityce zamówień publicznych, wytycznych OECD i dialogu społecznym – organizacje związkowe muszą być w pełni reprezentowane na wszystkich poziomach negocjacji, aby rozwijać godną pracę, zielone miejsca pracy i zrównoważony rozwój w

sektorze leśnym”.

Takie było przesłanie Apolinara „Donga” Z. Tolentino Jr., regionalnego przedstawiciela BWI na region Azji i Pacyfiku, podczas drugiego dnia XV Światowego Kongresu Leśnictwa, który odbył się w Seulu w Korei Południowej.

Tolentino podkreślił, że dialog społeczny, jeden z filarów godnej pracy, jest ważnym środkiem realizacji podstawowego prawa pracowników do samorzeczności i rokowań zbiorowych. Tolentino przemawiał na drugiej sesji wydarzenia pod hasłem „Zielona ścieżka do wzrostu i zrównoważonego rozwoju”. Dołączył do niego Victor Violante, zastępca dyrektora generalnego Australijskiego Stowarzyszenia Produktów Leśnych.

Sesja została zwołana wspólnie przez Międzynarodową Organizację Pracy (ILO), Organizację ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO) oraz Europejską Komisję Gospodarczą ONZ i Koreańską Służbę Leśną.

Tolentino powiedział, że istotą godnej pracy jest samorzeczność i układy zbiorowe. „Dialog społeczny to mechanizm osiągania wyników, takich jak rokowania zbiorowe, prawnie wiążące porozumienia sektorowe, dostęp przedstawicieli ds. bezpieczeństwa i zdrowia do miejsc pracy oraz funkcjonalne komisje BHP. Zaangażowanie partnerów społecznych w dialog społeczny musi przekładać się na weryfikowalne działania w miejscach pracy – dodał.

Omówił również, w jaki sposób BWI i podmioty stowarzyszone angażują organizacje pracodawców i rządy, a także innych strategicznych interesariuszy. Opowiedział o niektórych sukcesach BWI w tej inicjatywie, takich jak dialog sektorowy w sprawie promowania godnej pracy, bezpieczeństwa i zdrowia w leśnictwie w 2019 r., włączenie podstawowych konwencji MOP do standardów kontroli pochodzenia produktu przez Radę Gospodarki Leśnej (FSC), organizowanie „plemiennych” kobiet w Indiach.

„Jedną z zasad dialogu społecznego jest jego zasadność w reprezentowaniu wyborców. W związku z tym byliśmy poważnie zszokowani zgłoszonym zaproszeniem skierowanym do reżimu wojskowego Myanmaru do udziału w tym globalnym wydarzeniu. Junta nie reprezentuje mieszkańców Myanmaru. Jej referencje w organach ONZ, takich jak MOP, Światowa Organizacja Zdrowia (WHO), a nawet w Zgromadzeniu Narodów Zjednoczonych (ONZ), są zawieszane. Junta wojskowa zakończyła wszelkie formy dialogu społecznego, jakie pozostały w kraju. Nigdy nie powinna być zapraszana na takie wydarzenie jak XV Światowy Kongres Leśny” – podkreślił Tolentino.

Kenia

Delegaci ze szwedzkich związków zawodowych i SIDA, na czele z sekretarzem generalnym związku Marią Neyberg, złożyli dwudniową wizytę w oddziałach BWI w Kenii, aby na własne oczy zobaczyć wpływ finansowanych przez nie projektów regionalnych, subregionalnych i krajowych.

Na seminarium, które odbyło się 25 kwietnia, szwedzka delegacja rozmawiała z przedstawicielami kenijskich związków zawodowych, które są bezpośrednimi beneficjentami wspomnianych projektów.

Wizyta w miejscu pracy została zorganizowana przez Związek Pracowników Budownictwa, Przemysłu Budowlanego, Drzewnego i Meblarskiego Kenii na placu budowy infrastruktury drogowej, gdzie wykonawcą jest China Jiangxi Transportation Engineering (JXTE), który zatrudnia ponad 742 pracowników. Projekt finansowany przez Afrykański Bank Rozwoju obejmuje

budowę drogi Kenol-Sagana-Marua do autostrady transafrykańskiej TAH4 (z Kairu do Kapsztadu) z Nairobi do Moyale.

Celem wizyty na budowie było sprawdzenie, czy na miejscu przestrzegane są prawa pracownicze, międzynarodowe standardy pracy oraz mechanizmy bezpieczeństwa i higieny pracy, a także czy prowadzone są negocjacje między związkami zawodowymi mające na celu poprawę warunków pracy pracowników.

Aby uczcić Międzynarodowy Dzień Pamięci Pracowników 28 kwietnia, delegacja skorzystała z okazji, aby edukować pracowników na temat tego, jak ważne jest uznanie bezpieczeństwa i higieny pracy za podstawowe prawo pracowników.

Szwajcaria

Związki zawodowe zorganizowały akcję protestacyjną przed siedzibą główną Holcim w Zug w Szwajcarii z okazji dorocznego walnego zgromadzenia wielonarodowego giganta cementowego. Akcja protestacyjna prowadzona przez Międzynarodową Organizację Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (BWI), Globalną Unię IndustriALL i Europejską Federację Pracowników Budownictwa i Przemysłu Drzewnego (EFBWW) wezwała Holcim do poszanowania praw pracowników, przestrzegania międzynarodowych standardów BHP we wszystkich swoich działaniach, i faktycznego zaangażowania w globalny dialog społeczny. Zdaniem związkowców rosnące korzystanie przez Holcim z usług podwykonawców podważa ambicje firmy dotyczące celu zerowego.

We wspólnym oświadczeniu światowe związki zawodowe wezwały Holcim do zaangażowania się w prawdziwy dialog społeczny na wszystkich poziomach. Sekretarz generalny BWI, Ambet Yuson, powiedział, że BWI wielokrotnie wzywał Holcim do współpracy ze związkami, twierdząc, że bezpieczne miejsca pracy można uzyskać tylko poprzez kooperację z pracownikami. „Żadna dalsza zwłoka nie jest akceptowalna w uznaniu bezpieczeństwa i higieny pracy za podstawowe prawo pracownika” – powiedział Yuson.

Akcja protestacyjna została poparta przez sekretarza generalnego EFBWW Toma Deleu. „To bezpośrednio zatrudnieni w Holcim i tysiące podwykonawców tworzą zyski firmy i przyszły rozwój – zasługują na szacunek i włączenie w proces transformacji” – powiedział Deleu.

Ze swojej strony, zastępca sekretarza generalnego IndustriALL, Christine Olivier, powiedziała, że akcjonariusze Holcim nie mogą pozostać obojętni na sposób inwestowania ich pieniędzy. „Firma twierdzi, że prowadzi działalność w sposób uczciwy, ale nasi członkowie opowiadają inną historię. Nasza niedawna Światowa Rada Zakładowa Holcim, forum dla przedstawicieli pracowników z całego świata, wezwała Holcim do zaangażowania się w prawdziwy dialog społeczny z BWI i IndustriALL” – powiedziała.

Adrian Loader, członek zarządu i przewodniczący Komisji ds. Zdrowia, Bezpieczeństwa i Zrównoważonego Rozwoju Holcim nie ubiegał się o reelekcję na wspomnianym walnym zgromadzeniu. Stało się to po tym, jak BWI w liście przesłanym na Walne Zgromadzenie stwierdziło, że odpowiedzialność za brak zaangażowania w ważne sprawy pracownicze spoczywa właśnie na Adrianie Loader.

Światowe związki zawodowe poinformowały, że Holcim nadal narusza normy BHP, informując, że od czasu fuzji Lafarge i Holcim w 2015 roku zginęło ponad 200 pracowników. Tylko w styczniu tego roku trzech pracowników zginęło, a ośmiu zostało ciężko rannych w pożarze w Hima Cement,

PRACOWNICZYM

filii Holcim w Ugandzie. Wszyscy pracownicy byli zatrudnieni przez podwykonawcę.

Związki poinformowały również, że pracownicy cementowni Holcim są stale narażeni na niebezpieczne warunki pracy, pracę ponad normę czasu, brak środków ochrony osobistej i urlopy bezpłatne. W samej Azji, ponad 80 procent pracowników pozostaje bez bezpośrednich i stałych umów, pomimo rosnących zdolności produkcyjnych Holcim. Od 2015 roku Holcim zredukował własne i bezpośrednie zatrudnienie z 135 000 do mniej niż 68 000 pracowników.

Pierre Cuppens, prezes BWI Cement and Building Materials Network, wezwał udziałowców Holcim do utrzymania firmy na właściwej drodze i dotrzymania obietnicy uznania praw jej pracowników.

„Mężczyźni i kobiety, którzy na co dzień pracują dla Holcim, oczekują, że kierownictwo dotrzymania obietnicy i dotrzymania swojej odpowiedzialności. To pracownicy umożliwiają wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy spółki. Dlatego powinni być traktowani sprawiedliwie i przyzwyczajeni. Oczekujemy od akcjonariuszy, że skierują zarząd na właściwą ścieżkę” – powiedział Cuppens.

Panama

Związek Pracowników Budowlanych (SUNTRACS), związek zrzeszony w BWI, uświetnił tegoroczny Międzynarodowy Dzień Pamięci Pracowników (IWMD), organizując coroczną, miesięczną kampanię BHP.

Nawiązując do hasła globalnej kampanii BWI „Praca nie powinna zabijać”, SUNTRACS zorganizował spotkania z pracownikami na poziomie krajowym w celu podniesienia świadomości na temat odpowiednich środków BHP w celu zapobiegania wypadkom w miejscu pracy.

SUNTRACS odwiedził również więcej projektów budowlanych, aby przekonać firmy branży budowlanej i przemysłu materiałów budowlanych do podpisania wspólnych deklaracji BHP z BWI. Związek stwierdził, że celem deklaracji jest zjednoczenie się z większą liczbą głosów w walce o uznanie BHP za prawo podstawowe. W sumie związkowi udało się podpisać 113 deklaracji obejmujących 4452 pracowników w małych, średnich i dużych projektach budowlanych.

„SUNTRACS zobowiązuje się do uznania BHP za prawo podstawowe. Będzie to możliwe tylko wtedy, gdy wszyscy pracownicy, niezależnie od tego, czy pracują w dużych czy małych firmach, dołączą do tej walki swój głos. Te deklaracje są zgodne z hasłem kampanii IWMD BWI” – powiedział sekretarz ds. zdrowia zawodowego SUNTRACS Ever Asprilla.

W ramach działań na zakończenie kampanii SUN-

TRACS zorganizował wydarzenie na linii metra Project 2 Międzynarodowego Portu Lotniczego Tocumen. W omawianym działaniu podkreślono potrzebę wzmocnionych środków prewencyjnych zatwierdzonych przez ruch pracowniczy wobec pracowników zatrudnionych na stanowiskach pracy w celu zapobiegania śmiertelnym wypadkom przy pracy. Przedstawiciele związkowi skorzystali również z okazji, aby porozmawiać o globalnej kampanii BWI „Globalny sojusz na rzecz zdrowych i bezpiecznych miejsc pracy” oraz o znaczeniu wspólnych deklaracji.

Łącznie w wydarzeniu wzięło udział 750 pracowników. Kierowali nimi urzędnicy związkowi i rządowi z całego kraju, tacy jak Carlos Allen, prezes Panamskiej Izby Budownictwa (CAPAC), Doris Zapata, minister pracy i rozwoju oraz Ernesto Marval z BWI i SUNTRACS.

Zorganizowano również publiczne podpisanie deklaracji BHP z Consorcio Línea 2 Ramal, aby zwieńczyć miesięczną kampanię BHP SUNTRACS.

International Association of Machinists and Aerospace Workers (IAM), jeden z największych związków zawodowych w Ameryce Północnej, wezwał do całkowitego zakazu importu rosyjskiego i białoruskiego drewna twardego i miękkiego.

W liście do administracji Bidena związek, który liczy 600 tys. członków, poparł odrzucenie brutalnej militarnej agresji Rosji na Ukrainę.

„Nasz związek uważa, że trwająca seria sankcji pańskiej administracji wobec Rosji i Białorusi powinna również obejmować zakaz nałożony na produkcję drewna. Konieczne jest wstrzymanie importu rosyjskiego i białoruskiego drewna, ponieważ jest to drewno z konfliktów, a zatem jego import powinien być nielegalny. Sankcje odcyłyby również zyski finansowe wykorzystywane do wspierania tej niesprowokowanej inwazji na Ukrainę” – stwierdził związek.

Związek stwierdził, że propozycja zakazu importu całego rosyjskiego drewna może pomóc w tworzeniu nowych miejsc pracy w przemyśle drzewnym w Stanach Zjednoczonych.

Apel związku skierowany do rządu USA o zakaz wszelkiego importu z Rosji i Białorusi jest jednym z wielu apeli do krajów i innych zainteresowanych stron o wstrzymanie handlu z Rosją i Białorusią jako formy solidarności z narodem ukraińskim.

W odpowiedzi na inwazję Rosji na Ukrainę w marcu bieżącego roku Program Zatwierdzania Certyfikacji Lasów (PEFC) ogłosił, że całe drewno pochodzące z Rosji i Białorusi to „drewno z konfliktów”. Następnie Assurance Services International (ASI) wstrzymała działania nadzorcze FSC na Białorusi, a Forest Stewardship Council (FSC) zawiesił wszystkie certyfikaty handlowe w Rosji i na Białorusi oraz zablokował wszelkie pozyskiwanie kontrolowanego drewna z obu krajów.

XVII Kongres włoskiego związku FILCA CISL

W dniach od 9 do 11 maja 2022 r., w Bergamo odbył się 17 Kongres włoskiego związku zawodowego pracowników budownictwa i przemysłu materiałów budowlanych i drzewnego FILCA-CISL. Oprócz 500 krajowych delegatów i reprezentantów wielu włoskich instytucji i organizacji w Kongresie wzięli udział zaproszeni przez Związek przedstawiciele europejskich związków zawodowych, w tym ZZ „Budowlani”,

który reprezentował wiceprzewodniczący Jakub Kus. ZZ „Budowlani” od lat blisko współpracuje z FILCA-CISL, także w wielu projektach europejskich.

W Kongresie pod hasłem „Bądź tam, aby budować zmiany” wzięli udział m.in. sekretarz generalny CISL

Luigi Sbarra, minister pracy Andrea Orlando i dyrektor Państwowej Inspekcji Pracy Bruno Giordano.

„Wśród naszych propozycji jest digitalizacja zamówień publicznych i kwalifikacja zamawiających, digitalizacja placu budowy, standardowa umowa o zlecenie robót, kwalifikacja działalności i robót, zwalczanie dumpingu kontraktowego, zarządzanie podwykonawstwem. Ich wspólnym wątkiem jest nadanie większej wyrazistości regularności, przejrzystości bezpieczeństwu i poszanowaniu pracy, jednym słowem zwiększenie sprawiedliwości społecznej” – powiedział Enzo Pelle wybrany na funkcję Sekretarza Generalnego.

Enzo Pelle prowadzi prace FILCA-CISL od czerwca zeszłego roku. Jego zeszłoroczny wybór na funkcję przez Radę został potwierdzony przez delegatów Kongresu. Rada Generalna zatwierdziła również sekretariat: Ottavio De Luca, Cristina Raghitta, Angelo Ribelli, Claudio Sottile, z którym „Budowlani” blisko współpracują. FILCA jest związkiem zawodowym, który 2021 r. zrzeszał ponad 243 000 członków.

Kongres FILCA był pierwszym po wybuchu epidemii większym spotkaniem związkowym, które odbyło się bezpośrednio. Goście zagraniczni Kongresu wykorzystali tę okazję do przeprowadzenia konsultacji dotyczących bieżącej działalności EFBWW i planowania kontaktów dwustronnych.

sag

Nowe kierownictwo FILCA CISL

Jak świętowaliśmy 1 Maja

...w Poznaniu

Pierwszy Maja w Poznaniu obchodzono w tym roku niezwykle skromnie. Tylko nieliczni przedstawiciele związków zawodowych (ZZ „Budowlani”, ZNP, przedstawiciele HCP i RM OPZZ) złożyli wiązanki kwiatów z okazji obchodów Święta Pracy 1 Maja pod Pomnikiem Poznańskiego Czerwca 1956 i tablicą po-

ległych kolejarzy na CK Zamek w Poznaniu. Związek Zawodowy „Budowlani” reprezentował przewodniczący Okręgu Wielkopolskiego Krzysztof Antoniewicz. Po raz pierwszy od wielu lat zabrakło na wspólnych obchodach przedstawicieli poznańskiej Nowej Lewicy.

Krzysztof Antoniewicz

...w Ostrowcu Świętokrzyskim

ZZ „Budowlani” w Spółdzielni Mieszkaniowej „Hutnik” w Ostrowcu Świętokrzyskim zaznaczył swoją obecność na obchodach Międzynarodowego Dnia Solidarności Ludzi Pracy. Zauważalnym jest, że pandemia sprawiła, iż obchody Święta Pracy są w coraz skromniejszej odsłonie. W tym roku nie odbył się tradycyjny pochód ulicami miasta, a jedynie złożenie wiązań kwiatów w samo południe pod pomnikiem na Rynku Ostrowieckim.

Wzięli w nim udział przedstawiciele ZZ „Budowlani” w Okręgu Świętokrzyskim, z przewodniczącą w S.M. „Hutnik” Anną Radosz.

Józef Grabowski, przewodniczący ostrowieckiej Nowej Lewicy: „...Polska 2022 to kraj ogromnego deficytu mieszkań i coraz większego niezadowolenia z

warunków wykonywania swojej pracy. Jedni nazywają to kulturą pracy ponad siły, drudzy wyzyskiem, ale łączy ich jedno – chcą godnej płacy za godną pracę oraz równowagi pomiędzy życiem prywatnym a zawodowym. Młodzi szybko się orientują, że śmieciowe umowy, bezpłatne staże, to nie praca, tylko zwykły wyzysk i bardzo często współczesna forma niewolnictwa. Dla ludzi pracy jest to trudny czas. Z jednej strony pandemia nadwyrzęła prawa pracownicze, ustanawiając zupełnie nowe standardy, np. pracy zdalnej, a z drugiej strony – przed nami ogromne wyzwanie związane z integracją setek tysięcy Ukraińców pracowników i pracownic na polskim rynku pracy. Dlatego jest ogromna potrzeba, by ruch pracowniczy był zmobilizowany i by widział swoją siłę i jedność...”

A.R.

...w Bydgoszczy

Jak co roku Rada OPZZ Województwa Kujawsko-Pomorskiego wspólnie z Nową Lewicą uczciła 1 Maja 2022r. o godzinie 11.00 na placu Wolności w

Bydgoszczy. W uroczystości wzięli udział przedstawiciele Okręgu Kujawsko-Pomorskiego ZZ „Budowlani”.

W OPZZ Bydgoszcz

...w Berlinie

1 maja w stolicy naszych zachodnich sąsiadów odbywa się z reguły kilka manifestacji pierwszomajowych. Wieczorna manifestacja anarchistów i skrajnej lewicy jest zwykle areną starć z policją. Manifestacja związków zawodowych, z punktem centralnym pod Bramą Brandenburską, jest z reguły znacznie „spokojniejsza” – ale nie było tak tym razem. „Napięcie” na rynku pracy jest

wyczuwalne. W pochodzie związkowym brało udział kilkanaście tysięcy związkowców, w tym liczne grupy pracowników migrujących. Byli tam też przedstawiciele ZZ „Budowlani”, biorący w tym czasie udział w innym spotkaniu. Odwiedzili również stoisko IG_BAU – niemieckiego związku pracowników budownictwa, rolnictwa i ochrony środowiska.

(red)

„Budowlani” i „Solidarność” w IKEA Industry pomagają Ukrainie

Jedną z pierwszych organizacji Budowlanych, które zaangażowały się w pomoc Ukrainie była Organizacja w IKEA Industry Oddział West. Jak informuje Piotr Brambor, przewodniczący organizacji Budowlanych, w wyniku wspólnej akcji ZZ „Budowlani” i NSZZ „Solidarność”, z dobrowolnych wpłat od członków w IKEA oraz od sympatyków i przyjaciół zebrano ok 40 tys. zł. Pieniądze te przeznaczono na zakup wyposażenia dla żołnierzy jadących na front. Dodatkowo w darach organizatorzy po-

mocy dostali m.in. około 20 dużych kartonów leków, opatrunków itd., 20 worków odzieży, 20 paletek żywności długoterminowej. Związkowcy wzięli udział w wysyłkach bezpośrednio do miejscowości: Kijów, Lwów, Winnica, Ivano Frankowsk, Sumy (dwa busy i tir), Odessa. Obecnie ZZ „Budowlani” i NSZZ „Solidarność” w IKEA Industry koordynują zakupy środków pomocy dla partnerskiego związku PROFBUD w Ukrainie z Funduszu Solidarnościowego BWI.

(red)

Przedawnienie roszczeń w prawie polskim cz. 2

Kontynuując rozważania z pierwszej części artykułu (OMSZ „Budowlani” nr 4/22) na temat przedawnienia roszczeń w polskim porządku prawnym, wskazać należy, iż poza okolicznościami skutkującymi zawieszeniem biegu terminu przedawnienia Kodeks cywilny przewiduje również szereg sytuacji skutkujących trwałym zerwaniem biegu omawianego terminu.

Art. 123 Kodeksu cywilnego

§ 1. Bieg przedawnienia przerywa się:

1) przez każdą czynność przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń danego rodzaju albo przed sądem polubownym, przedsięwziętą bezpośrednio w celu dochodzenia lub ustalenia albo zaspokojenia lub zabezpieczenia roszczenia;

2) przez uznanie roszczenia przez osobę, przeciwko której roszczenie przysługuje;

3) przez wszczęcie mediacji.

Okoliczność przerywania biegu przedawnienia wskutek podjęcia czynności przed sądem lub innym organem powołanym do rozpoznawania spraw lub egzekwowania roszczeń ujęta w pkt. 1 omawianego przepisu wraz z szeregiem innych instytucji dotyczących przedawnienia omówiona

roku z dnia 27 marca 2014 r., sygn. akt I ACa 39/14) omówił każdą z ww. form. W zakresie uznania niewłaściwego SA wyjaśnił, iż polega ono na zawarciu umowy określającej zasady oraz zakres danego stosunku prawnego.

Uznanie w formie ugody również stanowi umowę, z tą jednak różnicą, że samo istnienie stosunku prawnego nie jest między stronami przedmiotem sporu. Wątpliwości budzą jedynie roszczenia wynikające z tego stosunku lub też sposób / zakres ich wykonania. Ugoda stanowić ma wówczas zabieg klaryfikacyjny związanych z danym stosunkiem prawnym niepewności.

Trzecią ze wskazanych form jest tzw. uznanie niewłaściwe, które można określić najbardziej ogólnie jako przyznanie przez dłużnika wobec wierzyciela istnienia długu.

Uznanie niewłaściwe jest jedynie oświadczeniem wiedzy i jego wyraz nie stanowi czynności prawnej (tak także uchwała Sądu Najwyższego z dnia 30 grudnia 1964 r., sygn. akt III PO 35/64). Z uznaniem niewłaściwym ustawa łączy jedynie skutek w postaci przerywania biegu terminu przedawnienia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 15 listopada 2007 r., sygn. akt II CSK 347/07). Dłużnik nie traci więc innych

została w cz. 1 artykułu w kwietniowym wydaniu OMSZ „Budowlani”.

Uzupełniająco wskazać należy, iż podobne skutki prawne wywołuje również uznanie roszczenia przez dłużnika oraz wszczęcie mediacji w sprawie.

Aby nastąpił formalno-prawny skutek uznania roszczenia dłużnik musi w sposób wyraźny zakomunikować wierzycielowi, że uznaje roszczenie. Przedmiotowe oświadczenie może przyjąć dowolną formę (również umowy) jednakże ze względów dowodowych rekomendowana jest forma pisemna. Uznanie długu może również nastąpić w formie dorozumianej np. na skutek częściowego wykonania, próby o odroczenie płatności.

Uznanie roszczenia może być dokonane na 3 różne sposoby:

- jako tzw. uznanie właściwe;
- ugoda;
- uznanie niewłaściwe.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w wy-

uprawnień, które ma wobec wierzyciela. Może np. powoływać się na nieważność umowy stanowiącej podstawę roszczenia lub inne uprawnienia wynikające z umowy.

Art. 917 KC

Przez ugodę strony czynią sobie wzajemne ustępstwa w zakresie istniejącego między nimi stosunku prawnego w tym celu, aby uchylić niepewność co do roszczeń wynikających z tego stosunku lub zapewnić ich wykonanie albo by uchylić spór istniejący lub mogący powstać.

Art. 918 KC

§ 1. Uchylenie się od skutków prawnych ugody zawartej pod wpływem błędu jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy błąd dotyczy stanu faktycznego, który według treści ugody obie strony uważały za niewątpliwą, a spór albo niepewność nie byłyby powstały, gdyby w chwili zawarcia ugody strony wiedziały o prawdziwym stanie rzeczy.

§ 2. Nie można uchylić się od skutków

Termin przedawnienia	
6 mc	<ul style="list-style-type: none"> roszczenia pożyczkobiorcy o wydanie przedmiotu pożyczki – termin przedawnienia roszczeń biegnie od momentu, w którym przedmiot miał być wydany (art. 722 KC); roszczenia o naprawienie szkody wynikłej z utraty lub uszkodzenia rzeczy wniesionych do hotelu lub podobnego zakładu; roszczenia przysługującego przewoźnikowi względem innych przewoźników, którzy uczestniczyli w przewozie przesyłki (art. 793 KC).
1 rok	<ul style="list-style-type: none"> roszczenia z tytułu umowy przewozu roszczenia zastawcy przeciwko zastawnikowi o naprawienie szkody z powodu pogorszenia stanu rzeczy oraz roszczenia zastawnika przeciwko zastawcy o zwrot nakładów na rzecz; roszczenia z tytułu umowy najmu lub użyczenia; roszczenia z tytułu z tytułu rękojmi za wady prawne rzeczy sprzedanej (licząc od dnia, w którym kupujący dowiedział się o istnieniu wady) oraz z tytułu rękojmi za wady fizyczne rzeczy sprzedanej (licząc od dnia wydania rzeczy kupującemu); roszczenia sprzedawcy wynikające z przepisów o cenie sztywnej, maksymalnej i minimalnej lub wynikowej o dopłatę różnicy ceny, a także roszczenia kupującego o zwrot tej różnicy (licząc od dnia zapłaty); roszczenia z tytułu umowy spedycji;
2 lata	<ul style="list-style-type: none"> roszczenia wynikające z umowy o dzieło – termin biegnie od dnia oddania dzieła, a w przypadku gdy przedmiot umowy nie został oddany w terminie – od dnia w którym miał być oddany; roszczenia przysługujące przedsiębiorcom, rzemieślnikom z tytułu dokonanej sprzedaży, a także osobom prowadzącym gospodarstwo rolne z tytułu sprzedaży produktów rolnych i leśnych; roszczenia wynikające z umowy zlecenia; roszczenia wynikające z umowy rachunku bankowego (z wyjątkiem roszczeń o zwrot wkładów oszczędnościowych); wzajemne roszczenia producenta i kontraktującego; roszczenia z tytułu mandatów za jazdę bez biletu; roszczenia z tytułu usług telekomunikacyjnych;
3 lata	<ul style="list-style-type: none"> trzyletni termin przedawnienia roszczeń stanowi ogólny termin, obowiązuje wobec wszelkich należności z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej oraz z tytułu płatności okresowej; roszczenia o zapłatę odsetek za opóźnienia w regulowaniu należności związanych z prowadzoną działalnością gospodarczą; roszczenia z tytułu umowy ubezpieczeniowej; roszczenia z tytułu zobowiązania podatkowego – ale tylko w przypadku zobowiązań powstających na skutek doręczenia decyzji ustalającej dany podatek i jego wysokość przez Urząd Skarbowy; roszczenia z tytułu umowy kredytu/pożyczki, w tym także zadłużenie na karcie kredytowej; roszczenia z tytułu przysługującego zachowku; roszczenia ze stosunku pracy; roszczenia z tytułu rękojmi za wady fizyczne (wady budynku) termin ten liczy się od dnia wydania rzeczy kupującemu; roszczenia z tytułu opłat za telefon;
5 lat	<ul style="list-style-type: none"> roszczenia z tytułu zobowiązań podatkowych – jeżeli powstały z mocy prawa (np. podatek VAT); roszczenia z tytułu zapisu w testamencie; roszczenia należności z tytułu składek na ubezpieczenia emerytalne rentowe, chorobowe i wypadkowe;
6 lat	<ul style="list-style-type: none"> roszczenia stwierdzone prawomocnym wyrokiem sądu lub innej instytucji powołanej do rozpoznawania spraw danego rodzaju, orzeczenie sądu polubownego, ugoda zawarta przed sądem lub sądem polubownym albo przed mediatorem i zatwierdzona przez sąd. Przy czym bardzo ważna kwestia – w przypadku gdy stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości ulega przedawnieniu po upływie trzech lat; roszczenia pracodawcy o naprawienie szkody wyrządzonej przez pracownika z winy umyślnej;
20 lat	<ul style="list-style-type: none"> w przypadku szkód wynikłych ze zbrodni lub występku, a także w wypadku komunikacyjnym lub wypadku podczas pracy, w których została orzeczona odpowiedzialność sprawcy w postępowaniu karnym lub z powództwa cywilnego;

prawnych ugody z powodu odnalezienia dowodów co do roszczeń, których ugoda dotyczy, chyba że została zawarta w złej wierze.

Warto przy tym zaznaczyć, iż osoba składająca oświadczenie (o uznaniu długu)

musi działać z dostatecznym rozeznanie i bez przymusu.

Bieg przedawnienia roszczenia przerywa również podjęcie mediacji, która pozwala na rozstrzygnięcie sporu przez zawarcie ugody przed mediatorem. Mediację wszczyna się na podstawie umowy

stron albo postanowienia sądu. Przerwane przedawnienie biegnie na nowo dopiero po zakończeniu mediacji.

W poniższej tabeli zostało przedstawione przykładowe wyliczenie roszczeń wraz z podziałem na termin ich przedawnienia.

TURNUSY REHABILITACYJNE

CENTRUM PROMOCJI ZDROWIA
SANVIT

Sanatorium SANVIT jest organizatorem i realizatorem dwutygodniowych turnusów rehabilitacyjnych pełnopłatnych oraz z dofinansowaniem ze środków PFRON (Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych). Posiada wpis do rejestru ośrodków i organizatorów turnusów rehabilitacyjnych.

Zakres świadczeń dla osoby niepełnosprawnej w ramach turnusu rehabilitacyjnego:

- 14 noclegów,
- całodienne wyżywienie (śniadanie, obiad, kolacja) z możliwością wyboru oferowanych w Sanatorium diet,
- wizyta lekarska – badanie wstępne mające na celu określenie indywidualnego programu rehabilitacji,
- rehabilitacja medyczna – 3 zabiegi dziennie (od poniedziałku do soboty – w przypadku świąt zabiegi podlegają przeplanowaniu na dni robocze) wg wskazań lekarza w zależności od aktualnego stanu zdrowia,
- realizacja programu KO.

Organizowane są i realizowane turnusy dla osób:

- z dysfunkcją narządu ruchu (również na wózkach inwalidzkich),
- z chorobami narządów ruchu pochodzenia ortopedycznego, neurologicznego i reumatologicznego,
- z chorobami układu oddechowego,
- z cukrzycą.

Pokój	Cena turnusu rehabilitacyjnego			
	A	B	A	B
	Osoba niepełnosprawna	Opiekun	Osoba niepełnosprawna	Opiekun
2-osobowy	2250 zł	1650 zł	2350 zł	1800 zł
1-osobowy	2500 zł	-	2600 zł	-

Sanatorium Uzdrawiskowe SANVIT Oddział Iwonicz-Zdrój,
ul. Ks. Jana Rąba 1, 38-440 Iwonicz-Zdrój

tel. +48 13 43 504 11
e-mail: rezerwacja.iwonicz@sanvit.eu

@sanatorium_sanvit <https://www.facebook.com/iwonicz> <http://iwonicz-zdroj.sanvit.pl>

HUMOR

Wraca mąż ze szpitala, gdzie odwiedzał ciężko chorą teściową, i zły jak nieszczęście, mówi do żony:

- Twoja matka jest zdrowa jak koń, niedługo wyjdzie ze szpitala i zamieszka z nami.
- Nie rozumiem - mówi żona
- wczoraj lekarz powiedział mi, że mama jest umierającą!
- Nie wiem co on tobie powiedział, ale mnie radził przygotować się na najgorsze.

Facet w średnim wieku zatrząsł się, kiedy lekarz oznajmił mu, że ma przed sobą tylko 6 miesięcy życia, bo podczas ostatniego badania wykryto u niego nieuleczalną chorobę. Lekarz zasugerował, żeby uporzędkował wszystkie swoje sprawy, zostawił testament i dopilnował organizacji pogrzebu. Poradził mu też, by jak najpełniej zaplanował resztę swojego życia, które mu jeszcze zostało.

- Co będzie pan robił przez te 6 miesięcy? - spytał lekarz. Pacjent pomyślał parę minut i powiedział:

- Myślę, że zamieszkać z teściową.
- Zaskoczony lekarz pyta:
- Na litość boską, dlaczego chce pan mieszkać z teściową?!
- Bo to będzie moje najdłuższe 6 miesięcy w życiu!

Umiera teściowa. Spogląda w okno i szepcze:

- Ale zachód.
- Zięć:
- Niech się mama nie rozprasza.

Idzie pogrzeb. Do mężczyzny, idącego za trumną, podchodzi znajomy:

- Żona?
- Nie, teściowa.
- Też pięknie.

Mówi zięć do teściowej:

- Gdzie mama jedzie?
- Na cmentarz.
- A kto rower przyprowadzi?!!!

Szef wrócił z lunchu w bardzo dobrym humorze i zwołał wszystkich pracowników, by wysłuchali kilku dowcipów, które usłyszał. Wszyscy śmiali się do rozpuku, oprócz jednej dziewczyny.

- O co chodzi? - przyczepił się szef.
- Nie masz poczucia humoru?
- Nie muszę się śmiać - odpowiedziała dziewczyna

- Odchodzę w piątek.

Do banku w Szwajcarii wchodzi klient z walizką i ściszym głosem mówi do bankiera:

- Chciałbym wpłacić pieniądze, w tej walizce jest cztery miliony euro.
- Na to bankier uśmiechnięty:
- Proszę nie ściszać głosu, bieda to żaden wstyd.

Na pustym jeszcze placu budowy brygadysta staje przed robotnikami i mówi:

- Panowie, rozpoczynamy i pamiętajcie: budujemy solidnie, bez fuszerki, bez wynoszenia na lewo materiałów. Budujemy najlepiej jak umiemy, bo budujemy dla siebie.
- A co to będzie? - pyta jeden z robotników.
- Miejska izba wytrzeźwień.

Do agencji reklamowej wpada facet z wielkimi planszami, rzuca na stół tysiące projektów; Pani z agencji szyderczym głosem:

- I co? Pewnie ma być na jutro?
- Facet:
- Jakbym chciał na jutro, to bym przyszedł jutro.

Rzemieślnik-elektryk pyta praktykanta:

- Czy naprawiłeś już dzwonek do drzwi w mieszkaniu Nowaków?
- Byłem tam już sześć razy. Dzwonię i dzwonię, a tam nikt nie otwiera.

- Dlaczego pan nic nie robi? - strofuje szef pracownika.

- Przecież szef zawsze powtarza, że „co masz zrobić jutro, zrób dziś”, a jutro zaczyna się weekend.

Kierownik wydziału staje przed tokarką i załamuje ręce, patrząc na tokarza.

- Tyle razy wam mówiłem, że w pracy pić nie wolno. Wczoraj, gdy był pan trzeźwy, byłem taki szczęśliwy.
- Wczoraj, panie kierowniku, pan był szczęśliwy, a dzisiaj moja kolej...

Szef przyjmuje nowego pracownika:

- W naszym zakładzie obowiązują dwie zasady. Pierwsza to czystość. Czy wytarł pan buty przed wejściem do gabinetu?
- Oczywiście.
- Druga to prawdomówność. Przed moimi drzwiami nie ma wycieraczki.

Budowlani

Ogólnopolski Magazyn Społeczno-Zawodowy

Adres redakcji: 00-641 Warszawa, ul. Mokotowska 4/6
tel.: 22 825 60 61-62, faks: 22 825 11 23
e-mail: info@zzbudowlani.pl

Redaktor naczelny:
Jakub Kus

Redakcja wydania: Aleksandra Suchocka

Zespół: Tomasz Nagórka, Barbara Pałka, Małgorzata Sokolowska, Cezary Izdebski

Skład i łamanie: Robert Żwirski

Wydawca i dystrybucja: Związek Zawodowy „Budowlani” 00-641 Warszawa, ul. Mokotowska 4/6

Druk: Grupa ZPR Media S.A.
Drukarnia Prasowa
ul. Jubilerska 10,
00-939 Warszawa

SUDOKU DLA ROZRYWKI

Należy wypełnić diagram w taki sposób, aby w każdym poziomym wierszu, w każdej pionowej kolumnie i w każdym dziewięciopółowym kwadracie 3x3 znalazły się cyfry od 1 do 9. Cyfry w kwadracie oraz kolumnie i wierszu nie mogą się powtarzać.

					2	5		8
7				6	1	2		
	1		9	5		3		
3	7				5	1		
6		2		1		7	3	5
						8		6
			6	3				1
			1	8		7		5
3			1		6			